

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Ju-
goslaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENECE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 2 D, 50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljke in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopis se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana štev. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Ob desetletnici

Pariz, 29. junija 1929.

Berlin in Pariz slavita desetletnico versajškega miru. Berlin z velikanskimi manifestacijami, ki naj izpodbijejo v svetu legendo o nemški krivdi o izbruhu svetovne vojne, Pariz s sentimentalnimi manifestacijami Franklina Boullona in njegovih v parlamentu, ki naj dokažejo Ameriki moralno neupravičenost njenih zahtev v vprašanju medvezniških dolgov. Na obeh straneh, v Berlinu in Parizu neke vrste deceptacija, dočim v Londonu MacDonald ob desetletnici miru naglašuje, da bo ustvaril nov mir na novih bazah. Kakšno bodo baze templja, ki ga misli zgraditi MacDonald? Da-li bo MacDonald popolnoma prezrlo delo zadnjega desetletja in šel preko versajškega miru, za čigar možnost je moralo deset milijonov žrtev dati svoje življenje? Desetletni razvoj je dokazal, da je nemogoče delo za svetovni mir brez antante med Parizom in Berlinom, ki mu je podlaga versajska pogodba. Vsaka izključitev versajškega miru bi značila prelom med Berlinom in Parizom. Ni verjetno, da bi MacDonaldov zunanji minister Henderson, bivši predsednik druge internacionale, žrtvoval enotnost Evrope za avanturo, za katero ne bi obstojala nikakva mednarodna garancija.

Zadnja kampanja v Nemčiji znova dokazuje, kako gotovi krogi v Nemčiji ne morejo iz okov preteklosti. Hugenbergova ataka proti versajskemu miru je popularna in če se oficijelna Nemčija ne udeležuje njegovih prireditve, je razlog iskati samo v neopornosti okoliščin. Svetu je treba dokazati, da Nemčija ni kriva na svetovni vojni, treba je izpodbiti podlago člen 231 versajškega miru, ki pravi, da je Nemčija s svojimi zavezniški zakrivila svetovno vojno. Kampanja se vodi proti miru, ki je v zadnjih desetih letih vsled svojih napak prestopil že nekaj remedur. Tekom desetih let je bilo vsled neenotnosti bivše antante opaziti, kako se vsebina versajškega miru zmanjšuje od etape do etape. Od ene konference do druge je Nemčija znala izrabiti trenotek in zmanjšati velikanske terjatve, ki so izvirale iz versajških določil. Da je bil omogočen Nemčiji vstop v Društvo Narodov, sta se Briand in Chamberlain sama potrudila, da pomagata Nemčiji dostop v svetovni aeropag. Potem, ko je Nemčija sama organizirala svoj finančni polom, sta Briand in Chamberlain z Dawesovim načrtom pomagala Nemčiji iz zadrege in tako ustvarila v versajškem miru prvo razpoko z naknadnim dogovorom o reparacijah in medzavezniških dolgovih, ki je nujno dovedla še do Youngovega načrta. S pomočjo ameriške arbitraže, na katero Nemčija toliko računa, se naj nadaljuje delo destrukcije versajške pogodbe.

Z Youngovim načrtom nastopa doba druge desetletnice versajške pogodbe. Youngov načrt je izraz anglosaksonske volje nadvlade nad Evropo. Po njegovih stipulacijah je Evropa za 32 let navezana na Združene države Amerike. Na pariški konferenci se je znova pokazalo, kako je Nemčija stalna v svoji politiki. Na tej konferenci Nemčija ni hotela izrabiti nobene prilike, ki so se nudile za zblizanje s Francijo in njeno tezo o medzavezniških dolgovih. Nemška politika ne pozna nobenih evropskih ciljev, nemška politika hoče biti zmiraj svetovna in tako se je dr. Schacht v Parizu za postavljeno alternativo: Pariz ali New York odločil za New York. Tako je bila sicer po ameriški intervenciji nemška anuiteta znižana za 500 milijonov mark, toda bilo je tudi ugotovljeno, da gre tekom 58 let dve tretjini vseh nemških dajatev Ameriki in le ena tretjina ostane v Evropi. Danes se že pojavljajo glasovi, da bi se mogla Nemčija tem velikanskim dajavam izogniti. Danes je v Evropi vsakdo prepričan, da je velikanska zahteva Amerike v bistvu nemoralna, o katere nemoralnosti se tudi že v Ameriki vodi zadnji čas kampanja. Na pariški konferenci je še bil čas, da se dr. Schacht pridruži francoskemu in evropskemu stališču in tako onemogoči ameriške previsoke terjatve. Toda dr. Schacht se je odločil za New York. Omogočilo je tako silno nervoznost v Parizu, ki se pojavlja v teh dneh, doma v Nemčiji pa odpira neomejeno polje nemško-nacionalni propagandi proti versajškemu miru. Tako se v politiki ugotavlja tekom zadnjih desetih let stalen disacord med Berlinom in Parizom.

Toda ni mogoče opustiti popolnoma upanja, da se Berlin in Pariz enkrat ne bosta popolnoma sporazumela. Tam kjer so bili življenjski interesi Nemčije in Francije v največji nevarnosti, so se tekom teh zadnjih desetih let ustvarili sporazumi. Ustvarili so se karteli. Toda v marsikaterih panogah je bilo že prepozno. Evropska avtomobilskaindustrija bi se

Pohod Orlovstva v Pragi

Prisrčen sprejem Slovencev -- Številna zastopstva vseh evropskih narodov

Praga, 3. jul. (Tel. »Slov.«) Nad vse prijetno je bil danes sprejem Slovencev, ki so dospeli v Prago ob pol 6 z velikim posebnim vlakom. Po oficijelnem sprejemu so Orli v sprejedu korakali po mestu, povsod burno pozdravljeni. Posebno pozornost so vzbujala originalna pokrivala Orlic. Sprejema slovenskih katoliških telovadcev se je udeležila polnoštevilo slovenska kolonija v Pragi ter zastopniki vseh organizacij, vlade in visoki cerkveni dostojanstveniki.

Praga, 3. jul. (Tel. »Slov.«) Danes je dospela v Prago mnogoštevilna delegacija iz Poljske pod vodstvom kardinala Hlonda. De-

legacija šteje skoro 1000 mož in je bila v Pragi nad vse prisrčno sprejeta.

Praga, 3. jul. (Tel. »Slov.«) Orlovske svečanosti dobivajo vedno bolj in bolj značaj vsekotoliške prireditve. Ker dospejo še danes italijanske delegacije ter zastopniki Španije, bodo na orlovskih prireditvah zastopani skoraj vsi evropski narodi. V čast inozemskih gostov priredi danes v znamenitem samostanu »Strahova« opat Zavoral »garden-party«, katere se udeležijo cerkveni dostojanstveniki in zastopniki oblastev, med njimi tudi češki londonski poslanik Jan Marya in minister dr. Korošec.

Plače državnih uradnikov

Sorazmerno izenačenje plač -- Ukinitve avtomatičnega napredovanja sodnikov

Belgrad, 3. jul. (Tel. »Slov.«) Danes dopoldne se je vršila v predsedstvu vlade konferenca ministrstev, na kateri se je razpravljalo o vprašanju izenačenja plač vseh državnih uradnikov in uslužbencev. To izenačenje se bo izvršilo na ta način, da se bodo plače posameznih strok v državni službi spravile v gotovo sorazmerje. V kolikor se bo pokazalo, da so plače nekaterih uradnikov večje oziroma manjše od tega sorazmerja, se bodo dosedanje plače z ozirom na to ugotovljeno sorazmerje zvišale oziroma znižale. Tako bo končno rešeno vprašanje plač drž. uradnikov in uslužbencev. Pravosodni minister Srškić se je v načelu odločil, da se ukine sedanje avtomatično napredovanje sodnikov. Namesto da bi sodniki napredovali avtomatično po preteku

gotovega števila let, bo določal v bodoče napredovanje sam pravosodni minister, kakor je to slučaj pri uradnikih ostalih strok, po svojem mišljenju. Razume se, da bo pravosodni minister reševal o napredovanju posameznih sodnikov izključno na podlagi marljivosti in sposobnosti, ki jo bodo sodniki pokazali pri delu. S tem bo dana možnost, da se bodo sodniki čim marljiveje posvetili delu, ker se ne bo moglo napredovati na podlagi sedanjih zakonitih rokov, temveč bo sodnik napredoval izključno po svoji marljivosti in točnosti v službi. Nadalje je današnja ministrska seja razpravljala o predlogu zakona o agraru, ki ga je izdelal kmetijski minister dr. Frangeš. V diskusiji sta največ sodelovala ministra Srškić in Frangeš.

Protislovanska politika Bolgarije

Pred povratkom Radoslavova -- Odlikov. bivšega kralja Ferdinanda

Sofija, 3. jul. (Tel. Slov.) Občinski svet v Sofiji je danes sklenil, da odlikuje bivšega carja Ferdinanda s posebnim občinskim odlikovanjem za njegove zasluge.

Belgrad, 3. jul. (Tel. Slov.) Listi poročajo: Prihod bivšega predsednika bolgarske vlade Radoslavova je samo vprašanje nekaj dni. On se bo kmalu skupaj s Tončevom vrnil v Sofijo, ker je bila njuna amnestija izglasovana. Njihovi prijatelji vrše priprave, da ju čim svečanee sprejmejo. Radoslavov se bo po svojem povratku aktivno posvetil politiki, kajti takoj po izglasovanju amnestije so liberalni prvaki hoteli, da pripravijo čim svečaneejši povratek svojemu šefu ter mu olajšajo delo na reorganizaciji liberalne stranke. Za 14. julij je napovedan v Sofiji sešestanek glavnega odbora, na katerem se bo govorilo o sprejemu Radoslavova in zedinjenju frakcij liber. stranke. Nocojšnja »Pravda« piše, da je večina bolgarskega kmečkega naroda proti povratku Radoslavova in da čutijo, da je bolgarski ponos pretrpel s tem hud udarec in težko žalitev. Za nas, kakor za inozemski svet, je to čisto bolgarska zadeva. Vendar pa obstoja za nas drugo vprašanje, vpra-

šanje povratka stare bolgarske politike. Z Radoslavovom se vrača tudi ona njegova anacionalna politika, ki je vodila Bolgare v vojno proti nam, politika, plačana od nosilcev huzarske imperialistične predvojne dunajske in budimpeštanske politike. To vse pa v nobenem slučaju ni indiferenten dogodek za nas in pomeni dokaz, da se besedam Sofije ne more verovati, ker se tja vračajo v tem trenutku stari dnevi s starimi katastrofalnimi kombinacijami in nepravilnimi zaključki.

„Obzor“

o „Hrvatski Straži“

Zagreb, 3. jul. (Tel. Slov.) Današnji »Obzor« prinaša uvodnik o novem dnevniku »Hrvatska Straža«, v katerem pozdravlja ustanovitev tega dnevnika in pravi, da so sedaj take razmere, da bi katoliška akcija brez političnih tendenc mogla v hrvatskem javnem življenju izpolniti veliko praznino, ki sedaj obstoja, ter izraža upanje, da bo ta list v tem smislu mnogo koristil.

še mogla rešiti, ako bi se združil Opel s Citroenom. Toda Amerika je prehitela Evropo na njenem lastnem trgu in tako bo kmalu General Motors izpodrinil še Citroena. Ameriško nevarnost je opazila filmska industrija in v pripravi je kartel, ki se bo boril z Ameriko. Velike rezerve francoske Banque de France bi mogle omogočiti upostavitve zadostnega kapitala.

Gospodarsko zblizanje bo gotovo omogočilo zblizanje duhov. Nemčija in Francija se bosta zavedli, da nemoč Evrope ne izvira iz napak versajškega miru, ampak iz premoči Amerike v svetovju. Ameriški trg je le radi tega nadmočen Evropi, ker je enoten, dočim je evropski razdeljen na petnajst in še več edinic. Nemoč Evrope obstoja v dejstvu, da še nimamo Združenih držav Evrope. Prvi korak h temu bi bil izvedba carinske unije in zdi se, da so v tej smeri zaznavati prvi poskusi. Italija in Španija sta nedavno začeli gospodarska pogajanja, ki naj dovedejo do carinske unije med obema državama. Trenotno vodi v Franciji bivši minister Le Trocquer kampanjo, da naj se tudi Francija pridruži tej uniji.

Združitev Evrope na gospodarskem polju bi imela nujno za posledico počasno odpravo vseh diferenc, ki tlačijo Evropo v nacionalnem in socialnem oziru. Gospodarskemu sporazumu bi gotovo sledil političen sporazum v

enem najhujših evropskih problemov, v manjšinskem vprašanju in bi tako prišli najbrž sčasoma do življenjskega za vse sprejemljivega mednarodnega manjšinskega statuta. Pa tudi na notranje politično preobrazbo Evrope bi ta razvoj dogodkov gotovo imel dalekosežne posledice. Tudi značaj zunanje politike Evrope bi izgubil tisto oznako neiskrenosti, kakor jo vsebuje n. pr. Kellogov pakt, ki je bil sicer vsiljen Evropi od strani Amerike.

Direktna pot k Združenim državam Evrope ni bila podana v versajski pogodbi, pa tudi ne v Dawesovem in Youngovem načrtu. Podala je tudi ne bo kampanja proti versajškemu miru, ki jo vodijo v Berlinu in ki oddaljuje Pariz od Berlina. Nikdo ne veruje, da gre Nemčiji pri platonski debati o nemški krivdi in nekrivdi samo za moralne efekte. V Parizu se zavedajo, da se za tem skriva samo nova možnost upostave pruskega monarhizma. Toda ta obnova dogodkov bi imela za posledico le obnovo katastrof za Evropo.

Treba je vedeti, da ne obstoja najvažnejši evropski problem v borbi proti obstoječim pogodbam, ki le povečujejo neenotnost Evrope. Sprememba v Londonu in skorajšnji odhod MacDonalda v Washington, ki ima za cilj upostavo ravnotežja med ameriškim in angleškim imperijem, bo gotovo morala dovesti do zblizanja med Berlinom in Parizom.

Odmevi orlovskega naraščajškega nastopa

Praga, 1. jul.

Popolna in celotna je bila zmaga, ki si jo je priboril orlovski naraščaj s svojim prvim velikim nastopom v Pragi in to se posebno jasno vidi iz poročil praških listov o nastopu. Po vrsti so listi poročajo o orlovskem nastopu in iz vseh poročil se jasno vidi, da je bila Praga presenečena, da kaj takega sploh ni pričakovala. Ni mislila niti, da je Orel tako močan in ni mislila, da je na tej višini. V vsakem oziru je bila Praga iznenadena in sicer v tej meri, da ni mogla svojega presenečenja niti skriti. To se jasno vidi iz vseh listov in naj bodo še tako »protiklerikalni« in še tako protiorlovski.

Tako poroča na primer »Večerní Český Slovo«, organ narodnih socialistov, pod naslovom: »Orli se kažejo Pragi« na prvi strani o naraščajškem nastopu. Ze naslov sam pomeni priznanje, da je bila Praga presenečena. Se bolj pa vse poročilo, ki posebej naglašja, da hoče biti vseskozi objektivno. Tako pravi »Mnogo ljudi v Pragi je bilo od sprejeda orelskega dijaštva in naraščaja presenečeno. Gledali so na Orle s praškimi očmi, ki še niso prodrle do Morave, (kjer je glavna sila »Orla«, op. ured.). Sprejeda je trajal od pol desetih do pol dvanajstih. Šel je v štiristopih. Med posameznimi skupinami so bili sicer presledki, vendar je sprejeda ohranil dober tempo pohoda. Po obeh straneh Vavčavskega trga so stali v dvojnih do trojnih vrstah gledalci. Ti gledalci so v veliki večini pozdravljali sprejeda z glasnimi vzkliki »Zda! Bůh« (Bog živi!) in z mahanjem (papirnatih trobojnih šopov). S sprejeda pa se jim je na povelje dospelih voditeljev odzdravljalo: »Živio katoliška Praga! Živio tatiček Masaryk! Živio minister Šramek!« itd...

In nato konstatira »V. Č. Sl.« to pomembno resnico: »V sprejedu in na zletišču je bilo jasno, da so gledalci, dijaki in naraščaj pripadniki malih in revnih ljudi. Ta resnica naj bo hvaležen predmet razmotrivanj v vrstah sokolstva, če se morebiti v njem ne pojavljajo nekateri izredni pojavi, ki bi mogli priprosto in revno ljudstvo odbijati od sokolstva.

Telovadba in nastop na Stadionu sta bila sicer enostavna, toda nekatere točke so vendar bile učinkovite. In nato pravi list, da sicer še ne dosegajo sokolske telovadbe, da pa bodo iz naraščaja Orla nekateri poznejše, če že ne dobri Orli, pa vsaj dobri vojaki. Zelo dober je bil nastop hrvatskega Orla v nedeljo.

Kakor je že ta primera s sokolstvom značilna in siguren dokaz priznanja, tako pa je še bolj značilen konec poročila o telovadbi, v katerem se v glavnem pravi: »Prireditelji orlovskega zleta so se morali zavedati, da ne morejo prirediti zleta, če nimajo jamstev, da se ta ne konča z blamažo. Ta pogoj je bil dosežen in prireditelji so bili skoraj gotovo zadovoljni. A tudi gledalci, ki ipak niso pričakovali kakšnih posebno izrednih stvari. Primeroma je tudi gledalcev bilo dosti.

Red pri sprejedu ni bil nikjer moten. Praško prebivalstvo se je obnašalo do Orlov z gostoljubnimi simpatijami. Tako so Orli spoznali, da socialistična in nevena Praga vendar ni tako grozna! Spoznali pa so tudi, da Praga tudi ni nemoralna za tistega, ki nemoralnosti ne išče. Orli sami tudi niso dali nobene prilike k pohujšanju in so se ravnali po zletnih navodilih, kjer se pravi v odstavku »Predno zaspiš:« »Molitev naj bo skupna na pobudo nadzornika nočevališča.«

Kako pa se politično kaže upliv orlovskega zleta? Takole: »Bog potolaži agrarce. Na orlovskem zletu je vsekozi samo češko in moravsko podeželje.«

Citiral sem obširneje, kaj piše Večerník Českého Slova, ker je list odkrit nasprotnik orlovstva in vnet zagovornik sokolstva. Zato ima tudi njegovo poročilo poseben pomen. Pripomnil bi še, da poroča list na isti strani o sokolskem zletu v Plznu, a komaj za tretjino tako obširno, ko o orlovskem. Tudi v tem je priznanje.

»Rano«, ponedeljkov list »Narodnih listov«, ki zavzemajo na Češkem precej isto stališče, ko pri nas »Jutro«, poroča enako obširno o orlovskem zletu in deloma tudi z odkritim priznanjem. Ali »Rano« je zanimivo še v drugem oziru. Isti dan, ko v Pragi orlovski, je nastopil v Plznu sokolski naraščaj. »Rano« poroča o obeh in seveda na uvodnem mestu o sokolskem, ne dosti manj obširno in tudi na prvi strani tudi o orlovskem. In konstatira, da je bilo v Plznu 9500 naraščaja iz 32 sokolskih žup, v Pragi pa v sprejedu Orlov okoli 13.000 oseb. Tudi ta paralela nekaj pove.

»Ponedeljni list«, glasilo bivšega nar. soc. Stribnega, ki je tudi propagator sokolske misli, piše, da je bilo v orlovskem sprejedu 15.300 ljudi. 15.000 je sploh število, ki ga navajajo skoraj vsi listi. (Praški listi se torej v tem, da prav štejejo, prijetno razlikujejo od ljubljanskih, ki običajno štejejo pristaše dva do trikrat, nasprotnike pa dva do trikrat odštejejo.)

»Večer« glasilo agrarcev, poroča predvsem o otvoritvi taborske razstave, ki je v prvi vrsti stvar agrarne stranke in ki se je po njegovi na-

vedbi udeležilo 25.000 agrarcev. Na drugi strani pa poroča najprej o sokolskem zletu v Plznju, takoj nato pa o orlovskem zletu in o slednjem zelo obširneje, da je tudi »Večer« za sokolstvo. Edino žalostno izjemo, da pišejo o orlovskem zletu absolutno sovražno, tvorijo komunistični listi. Ti o zletu samem sploh ne poročajo, temveč priobčujejo le sramotilne pesmi, ki pa so tako glupe in na tako nizki stopnji, da ta konstatacija absolutno zadostuje.

Z navdušenjem pa seveda poroča katoliški tisk, vsem na čelu »Pražský Večerník«. Čez vso stran ima naslov, da je »Naša oreliška deca zmagala« in iz odmevov, ki so jih dosegli Orli v protiorlovskih listih, ste jasno videli, da je ta naslov upravičen.

Odmevi praškega svobodomiselnega tiska so šele prav dokazali, kako lepo zmago je dosegel orlovski naraščaj. Uvod v zletne dni je tako izpadel nad vse dobro ter mogočno dvignil navdušenje v orlovskih vrstah in zato smemo s sigurnostjo reči, da bodo glavni zletni dnevi še večji uspehi orlovskega dela in večje zmage orlovske misli.

Kongres gled. igralcev

Belgrad, 3. jul. (Tel. »Slov.«) Danes dopoldne je bil otvorjen v dvorani velike gledališke zgradbe jubilejni kongres združenja igralcev SHS. Prisostvovalo je 500 udeležencev. Sredi se je vršila v gledališču predkonferenca, na kateri je bil sprejet dnevni red kongresa. Včeraj je bila v operi predstava »Nikola Šubić Zrinski«, ki je bila sijajna ter so doživeli veliko odobravanje Julij Betteto, Mario Šimene in Nikola Cvejić. Danes pred otvoritvijo kongresa so zapeli igralci državno himno. Prvi je govoril Nikolić iz Belgrada, nato Cvijanović, kot tretji pa Julij Betteto v imenu ljubljanskih igralcev, ki je govoril zelo toplo, podčrtal naloge kongresa in pomen tega velikega prijateljskega sestanka igralcev. Nj. V. kralju so kot vrhovnemu pokrovitelju igralcev poslali pozdravno brzojavko. Nato je govoril Osip Šest iz Ljubljane. V odbor so bili izvoljeni kot predsednik Joca Cvijanović, kot podpredsednika pa Alojz Drenovec ter Peter Jovanović iz Zagreba. Prvi tajnik centrale je Plavčič. Zvečer je priredila ljubljanska drama »Krog s kredom«.

Blaško Raić oproščen

Subotica, 3. julija. (Tel. »Slov.«) Pred okrožnim sodiščem v Subotici se je vršil proces proti škofjskemu vikarju in bivšemu poslanecu bunjevaške ljudske stranke Blašku Raiću, za slučaj iz l. 1922. Bil je obtožen, da se je na orlovski akademiji l. 1922 uprl oblastem, ki so prepovedale akademijo. Policija trdi, da je Blaško Raić, ko mu je policijski komisar sporočil, da se akademija ne sme vršiti, imel hujskajoč govor. Po današnji razpravi je bil Blaško Raić oproščen, ker je sodišče smatralo za dokazano, da je imel Raić pomirjevalen govor in Orle pozval, da se naj mirno razidejo.

Obsojen bivši poslanec

Subotica, 3. jul. (Tel. »Slov.«) Bivši narodni poslanec g. Marko Jurić je bil na podlagi tožbe Dragoslava Gjorgjevića, načelnika prosvetnega ministrstva, obsojen radi klevete na mesec dni zaporu, ki se lahko spremeni v 3000 Din denarne globe.

Zasedanje VZS prekinjeno

Belgrad, 3. jul. (Tel. »Slov.«) Vrhovni zakonodajni svet je imel danes od pol 4 do pol 7 sejo, na kateri je sprejel zakon o kontroli poljskih pridelkov, namenjenih za izvoz. S tem zakonom se bo uvedla za izvoz namenjene pridelke stroga kontrola, kar bo pripomoglo k temu, da se bo dvignil renome naših poljskih pridelkov v inozemstvu.

Ker je pododbor VZS za gozdni zakon in zakon o pogozdovanju javil, da bo dalj časa delal na tem zakonu, je predsednik VZS zasedanje danes prekinil ter članom javil, da bo prihodnje sejo sklical pismeno.

Za pobijanje živinskih nalezljivih bolezni

Belgrad, 3. julija. (Tel. »Slov.«) Današnje »Službene Novine« prinašajo pravilnik, ki ga je izdal kmetijski minister dr. Frangeš o uporabi državnih fondov za pobijanje živinskih nalezljivih bolezni. Pravilnik vsebuje 11 členov ter predvideva pomoč v nujnih slučajih za pobijanje in uničevanje živinskih bolezni, to pa samo tedaj, ako so izčrpana v budžetu predvidena sredstva v to svrhu. Imenovani fond se bo nalagaj v Državno hipotekarno banko. V ta fond prihajajo denarne kazni za prestopke proti živinozdravniškim predpisom ter denar od vtihotapljenih živine. S fondom bo razpolagal veterinarski oddelek kmetijskega ministrstva, kamor se je obračati za podporo. V veljavo stopi ta pravilnik z današnjim dnem. Istočasno je minister Frangeš izdal naredbo o razpolaganju z denarnimi kaznimi za prestopke po čl. 111 in 113 zakona o pobijanju in uničevanju živinskih nalezljivih bolezni, po kateri bodo vnovčevanje in kasiranje tega denarja vršili policijski organi neposredno ali preko občine, in jih bodo vsakomesečno dostavili preko velikega župana na fond v Hipotekarno banko. Ta naredba stopi v veljavo 1. julija ter preneha od tega dne veljati vsi dosedanja predpisi o razpolaganju z omenjenimi denarnimi kaznimi v celi kraljevini.

Za odločen nastop proti Madžarski

Nezadovoljiv odgovor madžarske vlade

Praga, 3. jul. (Tel. »Slov.«) Intervencija češkoslovaškega poslanika v Budimpešti pri zun. ministru Valku v zadevi incidenta pri Hidasnemeti se je vršila včeraj. Po uradnem poročilu je češkoslovaški poslanik Pallier po naročilu svoje vlade protestiral pri madžarskem zunanjem ministru proti načinu aretacije češkoslovaškega železniškega uradnika. Madžarski zunanji minister je izjavil, da se je izvršila aretacija šele potem, ko so si madžarske oblasti zagotovile dokaze o vohunstvu aretirane Pecha. Ta odgovor se v Pragi ne smatra za zadovoljiv, ker ne odgovarja svojačasni pogodbi med ministroma železnice obeh držav.

Budimpešta, 3. jul. (Tel. »Slov.«) Glede incidenta na češko-madžarski meji se govori v diplomatičnih krogih, da je bil Pech aretiran šele potem, ko so dobile oblasti v roke zanesljive dokaze o njegovi krivdi. Zadeva se bo likvidirala diplomatskim putem, kar bo pa zahtevalo mnogo časa. Dozdaj češkoslovaški poslanik še ni povzel nikakega koraka. Poroča se nadalje o bojkotiranju čeških letovališč in kopališč od strani madžarske javnosti. Število prisojcev za češki vizum stalno pada.

Praga, 3. jul. (Tel. »Slov.«) Jutri se bo vršila seja ministrskega sveta, na kateri se bo obravnaval incident na postaji Hidasnemeti. Zunanji minister dr. Beneš je moral zato prekiniti svoj dopust. Nameravane poostreane odredbe proti Madžarski odvisijo od odgovora madžarskih oblasti češkoslovaškemu poslaniku v Budimpešti.

»Česke Slovo«, ki ima zveze z dr. Benešem, poroča, da bo zahtevala Češkoslovaška takojšnjo oprostitev aretirane njenega državljanca. Ako se to ne bo zgodilo do petka, se bo ves promet z Madžarsko ukinil. Od zanesljive

strani se tudi trdi, da bodo ravno tako madžarske oblasti ukinile železniški promet s Češkoslovaško, ako ne bo ta svoje odredbe umaknila. Vsi praški, posebno pa slovaški listi zahtevajo najstrožje ukrepe proti Madžarski.

Praga, 3. jul. (Tel. »Slov.«) V zunanjem ministertvu gledajo na spor z Madžarsko veliko bolj hladno, kakor javnost. Dosedaj ni tukaj nič znanega o nameri Madžarske, da bi tudi ona ukinila železniško zvezo s Češkoslovaško. Sicer pa dosedaj še niso dobili nikakega obvestila od budimpeštanskega poslanika. Madžarski poslanik v Pragi biva sedaj v Budimpešti. Praško zunanje ministertvo ne namerava v tem trenutku ukreniti strožjih korakov. — Danes se govori, da je bil v Hidasnemeti aretiran še en češkoslovaški državljan. Madžarska državna policija je baje aretirala danes veleposestnika Jana Totha radi soudeležbe v vohunski aferi. Njegovo posestvo leži deloma na češkoslovaškem, deloma na madžarskem teritoriju, tako da mu je bil prehod meje vedno omogočen.

Kanal med Bukareštom in Donavo

Bukarešta, 3. jul. (Tel. »Slov.«) Notranje ministertvo je odobrilo načrt kanala od Bukarešte do Donave. Kanal bo širok 40 m ter 32 m globok, ki bo dovolil vožnjo ladjam do 1500 ton. Stroški bodo znašali do 3 milijarde lejev, ki jih bo nosila neka angleško-švedska skupina, ki bo istočasno dobila koncesije za elektrotehnično industrijo. V rumunskih pristaniščih Giurgiu, Braila, Galac in Konstanca se bodo določile cone za inozemske ladje.

Vzroki našega siromaštva

Dr. Fran Windischer

(Generalni tajnik Zbornice za TOI.)

I.

Ob stran vprašanje o tem, kakšno je prebivalstvo po narodnosti, je naša zemlja večinoma neradodarna in trda, pa je treba muke in znoja oratarjem. Ako pa privzamemo v preteht vprašanje posesti in lastnine, nam bežen pregled zgodovinskih dejstev pove neveselo resnico, da je slovenski rod od tistihmal, ko je po osmem in devetem stoletju moral pod tuje igo, izgubljal nacionalno, gmotno in kulturno. Tekla in pretekla so dolga kruta stoletja, v katerih je šlo nič manj nego za naš obstoj in je bilo tveganje vse. Naše smotreno in zavedno vstajanje narodno, stanovsko, gmotno in socialno je pričelo zopet pred komaj sto leti. Ako se samo za trenutek pomudimo pri razmerah, ki so zavladaale za Slovence po l. 1848 po kratkih sanjah o svobodi in pravičnosti v narodnem, stanovskem, gmotnem in socialnem pogledu, potem je, kakor so žalostne naše izgube na zemlji in na prebivalstvu, pravzaprav čudež, da smo do danes narodno, stanovsko, gmotno, kulturno in socialno prišli v kratki dobi toliko naprej. Kako je bilo le z nami za Bleiweisa in Auersperga narodno, stanovsko, gmotno, socialno? Kako s knjigami, šolami, uradi, časopisi? Kako je bilo z uradniki, ako so se nam mogli še v tem stoletju rogati kot narodu XI. činovnega razreda?

Ako preudarimo, da je bilo vsled političnih dogodkov in drugih mogočnih pritiskov Slovence živeti brez svojih zavednih vodnikov po rodu in posesti, knezov in vlastelinov, brez posvetnih in cerkvenih dostojanstvenikov in smo izgubljali najdarovitejše in najsvetlejšje svoje duhovne vrhove v nemškem, italijanskem in ogrskem življu, pa dopolnimo ta za nas neugodni račun z dejstvi, da so bili Slovenci tako kmetovalski narod, da so celo svojim zmagovalcem posodili za trajno poleg orodja celo vrsto besed in izrazov za kmetijske in gospodarske potrebe, ne da bi imeli svoje trgovce in obrtnike, ako dalje uvažujemo, da se je naš rod kot delavec in posel po bližnjih narodno tujih gospodarskih središčih kar trumoma izgubljal narodno, potem si je treba vendar ogledati navadno pesimistično sodbo o Slovincih kot takih. Mislim, da je naša vzpenjavo, naše vstajanje in dviganje v zadnjih 50 letih redke čvrstosti, pa ni, da obupamo nad svojo tvornostjo, ki je v jedru ipak zdrava in klena.

O bogastvu pri nas v celoti ne more biti govora, ali tudi ne o obupanem siromaštvu in o topi bedi, iz katere ni izhoda in kateri ni leka. Ne bi rad našteval tistih krajev, ki so v naši domovini v resnici siromašni in zapuščeni. Tudi take kraje ljubijo rojaki in so ponosni nanje, pa se jih oklepajo z ljubeznijo, ki je čudovita. Vzemite samo Kras in pomislite, kakšen nadčloveški napor je potreben, da ljudje iz tistega neusmiljenega kamna iztrgajo in iznožijo suho perileče pridelkov in sadežev! Naša zdrava zemlja, dokaj gosto posejana s selišči in precej dobro obljubljena, že dolgo ne more rediti s svojim donosom prebivalcev. Kakor so malozahtevni, ipak je premalo te lepe prsti v celoti in dosti premalo pride na posameznega gospodarja, da bi mogel s kmetovanjem samim do blagostanja. Posledica so skromnost in potrpežljivost, ponižne gospodarske razmere in siromašno življenje. Dvesto let na zaj pogled, pa ti pove zgodovina, da so si ljudje po kmetijsko siromašnih krajih rano že začeli iskati postranskih zaslužkov v kupčiji in obrtniji,

ti na svojo roko, oni kot delavci pri drugih. Les, rudo, železo, glino, volno, razno vlakno, krzno so jemali v delo, sprva skromno, očkavsko, pozneje napredneje. Vpregli so tuintam že vodo in s, kraji, kjer ne prizaneso potoku jačjega strmca, da ne bi pomagal pri delu od hiše do hiše. Obrtnija, kupecvalstvo, krošnjarnje, domača obrtnost, delo na domu, delo za založne trgovce so viri, ki so pomagali preko težav ljudem v tistih krajih, kjer je pri nas vobče maloobsežna kmetija posebno revno rodila. Gospodarstvo gre naprej, nove in večje oblike nastajajo, pa samo malo brkljanje in kupčiji, obrtniji, domačem obrtu in delu na domu ne zadošča več, da dobe številnejše roke delo in zaslužek doma, ako nočejo iz rodne grude v tujino, kjer morajo trdo delati, tuintam po številu ur manj, ali navadno ob gostejšem zaletju delovne moči. V dobi velike obrti smo in industriji ter mogočnim prometnim in kupčijskim naprav. Na naši zemlji je ljudem dobiti premalo kruha od kmetovanja, pa mora priti drugo gospodarsko dopolnilo in pomagalo, da ne onemozemo v lačnih soteskah in zagatah. Vse drugo lice vidiš v krajih, kjer je obrtnost, kupčija, promet. Tako dopolnilo je potrebno pri nas poleg tega, da moramo donos zemlje dvigniti kvantitativno in kvalitativno. Preveč ljudi je, ki žive od drugih, pa rabimo dosti denarja in mnogih izkušenj, pa je razumljivo, da se pri mladnem narodu, kjer še ni in ne more biti znatnih in hitrih kapitalnih nabirkov iz razlogov više nakazanih, uveljavljajo tujerodni podjetniki s svojim ali izposojenim denarjem in z izkušnjami in sredstvi, ki jih mi še nimamo. Vsak od nas bi želel, da bi bilo vse to naše in iz naših moči. To je poglavje zase in je kaj težavno. Ne odpraviš ga niti z zabavljicami in ti s publicami. Rim ni bil zidan v enem dnevu in tudi naša gospodarska zidava ne more pričeti takoj s palačami. Obupal tudi na tem polju ne bi, samo mora priti po vzgoji in drugih potih do večje modrosti in bistrejši miselnosti pri nas. Zalostno dejstvo je, da tujega podjetnika in tujega vodnika rajše slušajo nego domačega. Tujcu nasproti je čisto manj zavisti. Proti tujemu podjetniku smo bolj popustljivi. Domačina se ovira in grdo gleda namesto, da bi se veselili, ako se iz povprečja in iz kaluženja dviga domač človek. Narodno blagostanje je vsota blagostanj. Moglo bi biti tudi glede velikih podjetij pri nas v doglednem času boljše, ako bomo gospodarske stvari gledali samo z gospodarskim očesom in se mogli kedaj vzpeti do tega, da bodo naši nabirki in prihranki vodeni enotno in ciljno. Dokler tega ni, je težko domač kapital napotiti tja, kamor bi moral in kjer bi mogel koristno delati. Vsak sad zori ob svojem času. Če bomo vrhutega imeli dovolj discipline, dovolj energije, dovolj široko obzorje in dovolj sposobnosti podrejanosti, pa bomo pri tem vztrajali v prepričanju, da je samo pridno delo, pametna gospodarnost in modra varčnost tisto, kar vodi do gospodarskega blagostanja, se nam bodo tudi v velikem podjetništvu zjasnila vremena. Tistih ugodnikov, ki se brez truda s samo špekulacijo in brez potrpežljivega slušanja obogate, je malo. Kino ni življenje. Takih se blagostanje tudi navadno ne drži. To smo videli med vojsko in po vojski in še vidimo. Je dokaj resnice: aes alienum acerba servitus. Mussolini tega ne prezira. Tuj kapital in njega zastopniki so pa tem ponosnejši, čim bolj se mečeš za njimi. In je pri nas sedaj tako, da velja tisti za najmodrejšega, ki zna doma in na tujem najbolj dolgo delati. Tuje naprave so pa tam res nerodne, kjer so po slabostih upravne roke in zbog presihke ali nepravne uporabe avtoritete postala ugodna tla za preobestnost.

Vesti iz Vatikana

Rim, 3. jul. (Tel. »Slov.«) Načrt procesije sv. Očeta 25. julija okoli cerkve sv. Petra se je že določil. Procesija se bo pričela popoldne ob 6. Papež bo z Najsvetejšim stopil po Scala Reggi pred vhodom cerkve sv. Petra, kjer bo stopil v asilnico. Procesije se bo udeležilo nad 3000 duhovnikov iz vseh delov sveta. V sprevodu bodo vsi dostojanstveniki rimske cerkve ter zastopniki vseh verskih redov, razen tega tudi ves diplomatski zbor. Nato se bo ob 9. zvečer vršila velikanska razsvetljava cerkve sv. Petra.

Rim, 3. jul. (Tel. »Slov.«) Sv. Oče bo v prihodnjem letu popolnoma spremenil izobrazbo misijonarjev katoliške ckeve. Medtem, ko se je vršil pouk v šolah za propagando misijonske ideje le od navadnega klerusa, bo odslej prešel pouk na jezuitski red.

Rim, 3. jul. (Tel. »Slov.«) Papež je dal svojim diplomatskim zastopnikom pri italijanski vladi nalog, naj mu vsak večer poročajo o političnih dogodkih. To se spravlja v zvezo z željo sv. Očeta, da bi imel sam stalno kontrolo, posebno kar se tiče vatikanske pogodbe.

Rim, 3. jul. (Tel. »Slov.«) V prihodnjih dneh se bo otvoril poštni promet vatikanske države Trikrat na dan bo italijanski poštni avto dvignil in oddal pošto v Vatikanu. Uredilo se bo tudi poslovanje telegrafa.

Upravna razdelitev

Romunije

Bukarešta, 3. jul. (Tel. »Slov.«) V notranjem ministertvu se je končal osnutek o popolni reformi notranje uprave. Država se bo razdelila na 7 avtonomnih okrožij, ki bodo pod nadzorstvom državnih tajnikov.

Dezertjerji

Praga, 3. jul. (Tel. »Slov.«) Iz garnizije Gumburg na severnem Češkem so danes pobegnili štirje vojaki preko nemške meje. — Nemške oblasti nočejo izročiti dezertjerjev.

Konferenca bo v Londonu

Pariz, 3. jul. (Tel. »Slov.«) Po izmenjavi mnenj med Parizom in Londonom glede diplomatske konference izgleda, da se bo ta vršila šele v začetku avgusta i. t. najbrže v Londonu.

Pariz, 3. jul. (Tel. »Slov.«) Politična javnost se živahno peča z ratifikacijo med zavezniške dolgovne pogodbe. Poročevalec zunanjege odseka bo predlagal v nekom dodatku k ratifikacijskemu zakonu garancijsko klavzulo, da morajo potrebni letni krediti za izvršitev plačila dolgov pasti edino-le na one anuitete, ki jih plača Nemčija. Dvomljivo je, če bodo Amerikanci pristali na spremembo pogodbe. Poincare in Briand sta odklonila glede ratifikacijske pogodbe vsako pojasnilo.

Atene, 3. jul. (Tel. »Slov.«) Za časa Venizelosovega potovanja po Evropi ga bo zastopal prejšnji ministrski predsednik Mihailokopulos.

Rim, 3. jul. (Tel. »Slov.«) Svoječasno se je izdala naredba, po kateri se smejo posestva, ki se smotreno ne upravljajo, odvzeti njihovim posestnikom. Prvič se je praktično uporabila ta naredba te dni v Vidmu. Neko posestvo, ki se že dolgo ni obdelovalo, se je izročilo fašističnemu gospodarskemu sindikatu.

Praga, 3. jul. (Tel. »Slov.«) Nogometna tekma med Sparto in UPE (Ujpest) se je danes končala z 2 : 0 (1 : 0) za Sparto. Kljub zmagi pa Sparta odpade iz nadaljnjege tekmovalja, ker se ni mogla revanžirati za težak poraz, ki ga je doživela v Budimpešti.

Bukarešta, 3. jul. (Tel. »Slov.«) Tukajšnji listi poročajo, da je začel ravnatelj rumunske državne kreditne banke Kaufmann pogajanja z zastopniki madžarske vlade glede plačil, ki se tičejo optantskega vprašanja. To vprašanje je bilo eno najvažnejših vzrokov zavlačevanja pogajanj.

Drobne vesti

Prosvetni minister Boža Maksimović se je vrnil z Bleda, kamor je bil predvčerašnjim odpotoval.

Novi albanski poslanik Djafer Vila je posetil danes dvornega ministra Božidara Jevtića. To je prvi oficialni poset novo imenovanega poslanika.

Ker je vrhovni zakonodajni svet osvojil zakonski predlog o civilnopravnem postopku, se pripravlja v pravosodnem ministertvu zakon o sankciji.

Jugoslovansko-bolgarska železn. konferenca, ki se je vršila v Sofiji in razpravljala o odpravi formalnosti pri reguliranju dolgov, je danes svoje delo z uspehom zaključila. Dosegel se je sporazum v vseh vprašanjih. Jugoslovanski delegati so posetili danes Varno, zvečer pa zapustili Bolgarijo.

Zagreb, 3. jul. V Zagreb pridejo člani angleškega arheološkega društva iz Londona, ki se bodo mudili čez mesec dni v hrvatskih krajih. Po prihodu iz Ljubljane bodo ostali v Zagrebu tri dni, nakar odidejo v Dalmacijo, zatem v Bosno ter se povrnejo v Zagreb, odkoder nameravajo odpotovati v Italijo.

Dunajska vremenska napoved: Najbrže poslabšanje vremena, posebno na jugu in zahodu. Naraščajoča nagnjenost k nevihtam. Srednja dnevna temperatura nekoliko višja.

Dnevi orlovskega naraščaja v Pragi

Se nekaj podrobnosti o sprevedu in telovadbi - Naš mladec pozdravlja Masaryka - „Najboljši telovadci so jeseniški fantje!“

Praga, 1. julija.

Minuli so dnevi naraščaja, Praga je z ulic izgubila modro barvo, ki je skozi tri, štiri dni prevladovala. Modre srajce mladih dečkov in modre oblečke deklic so se porazgubile, mladi udeleženci so se z vlaki odpeljali. Navdušeni, veseli, v zavesti svoje moči, svojega pomena, orlovske sile in vseobsežnosti svoje ideje so orlovski mladi zapustili Prago. S toplim srcem in ljubeznijo so se odpeljali iz glavnega mesta, kakor jih je s toplim srcem in z ljubeznijo sprejela in cel čas bivanja gostila Praga. V te mlade duše se je vsidral duh spoštovanja, močna domovinska in orlovska zavest — zakaj zavojevana je Praga, »matička«, mesto vseh želj in vseh sanj in hrepenenj vseh Čehov. Orlovski mladina, najmlajši izmed mladih so prvi stopili s krepkim korakom skozi ulice — na mah so osvojili srca vseh, tudi nasprotnikov. Kaj bo šele v petek, ko se bo skozi Prago razvil glavni spreved Orlov in Orlice!

Nedeljski spreved naraščaja je bil prvi orlovski spreved v Pragi. Radi tega je bila organizacija spreveda težka, uspeh problematičen.

Uspeh je bil popoln. Ves spreved je bil izveden z vzorno točnostjo, z občudovanja vredno harmonijo barv različnih krojev. Tudi tehnično je spreved pokazal vse vrline orlovske discipline. Naraščaj vseh vrst, od najmlajših pa tja do mladcev in gojenk je korakal v lepem tempu, enakomerno, ponosno in vsekoli primerno dostojanstveno.

Tudi številčno je spreved naraščajskih vrst pokazal, da so se zmotili vsi tisti, ki so računali, da radi oddaljenosti ne bo mogoče postaviti na ulico zadostno število naraščaja. Glavno torišče češkega orlovstva je namreč Morava, dočim na Češkem orlovstvo šele prodira med narod. Postaviti tedaj orlovske čete iz Morave v Prago, bi se pri nas v Jugoslaviji reklo pripeljati vso slovensko orlovsko armado iz Slovenije v Belgrad. Da je to težavna naloga, je jasno vsakomur.

To so tedaj imeli pred očmi nasprotniki orlovstva. V nedeljo so bili razočarani vsi. V najhujšem liberalnem dnevniku sem bral: »Mi le za Prago vemo in ne za deželo. Zmotili so se tisti, ki so računali, da Orlov sploh ni, če jih je v Pragi sami malo. Morava je eno samo orlovsko gnezdo, ki se je te dni preselilo v Prago.«

Samih naraščajskih krojev je šlo v sprevedu 13.560. Zastav in naraščajskih praporov sem naštel 123, godb 12. Razen tega je bilo v sprevedu še kakšnih 170 narodnih noš, zvečne slovaških. Začetek in konec spreveda so tvorili Orli na konjih. V sredi spreveda je častna četa naraščajkov nosila vence, ki so ga potem položili pred spomenik sv. Vavclava. Vse čete so pred spomenikom izvršile pozdrav svetniku Vavclavu, knezu češke domovine. Ob spomeniku je od ranega jutra pa ves čas spreveda stala častna straža Orlov v krajih in z dvignjenimi sabljami.

Vavclavski trg, ki se položno razprostira pred muzejem, je bil za čas spreveda kot zagvozd. Množica ga je zagnila od obeh strani v strjen špalir, vmes pa se je nizdol po trgu zlivala modra reka naraščajskih srajc v Narodno ulico in dalje. Navdušeno so klicali gledalci mladim orlovskim borcem, z vmemo so oni odgovarjali in vzklkali domovini, Masaryku, orlovstvu in Pragi.

Naši v sprevedu so bili od vseh navdušeno sprejeti. Zlasti pred muzejem in okrog spomenika sv. Vavclava jim je množica živahno ploskala. Škoda le, da naši naraščajniki niso prišli v enotnih krogih. Hrvatje so imeli rdeče srajce, tedaj stari naraščajski krog, Slovenci pa so imeli deloma (Jeseničani) star krog mladcev, podoben skavtskemu, deloma (Mariborčani) pa novejši, po Plečniku zasnovan mladčevski krog. Ta neenotnost je zakrivila, da so češki listi pisali o nas različno. Nekateri listi so pisali, da so bili to slovenski skavti, drugi da so Hrvati, da so to ameriški slovenski Orli itd.

Telovadna nastopa sta bila dva, v soboto in v nedeljo. Obakrat popoldne ob treh na Stadionu. Prvi dan je nastopil naraščaj in gojenke, drugi dan mladi in mladcenke. Vsi so vaje odlično izvajali, brez pomote, enotno, res vzorno. Ni to zgolj navadna časopisna hvala — vsi praški listi pišejo brez izjeme tako. In poudarjam, da ne brez vzroka. Nekaj čudovitega je bilo v teh mladih dušah, v njihovem krepkem koraku, v njihovih obrazih, rokah, s katerimi so gibali v tisočih ko en sam. Prejšnji dan sem bil pri skušnji in sem — zmajal z glavo. Nekaj ni bilo prav, morda bojazen, vznemirjenje ali

karkoli — toda pravi, resnični nastop teh tisočev majhnih, drobnih otročičev v soboto pred »statičkim« Masarykom je mnogim silil solze v oči...

Predsednik Masaryk je topot prvič obiskal orlovsko prireditelje. Orli so ga zelo slovesno sprejeli. V Hradšane je ponj jezdila orlovska konjenica, ki ga je potem spremila do vhoda na Stadion. Tam ga je čakalo predsedstvo češkega Orla. S kratkim nagovorom je Masaryk pozdravil predsednika Orla, minister dr. Šramek. Mala deklica v češki narodni noši je pozdravila predsednika s šopkom rož v rokah, ki jih je obenem s primerno deklamacijo izročila visokemu gostu. Tudi naš Orlic je pozdravil gospoda predsednika republike v imenu jugoslovanske orlovske mladine. Nato se je Masaryk skozi špalir Orlov napotil po okrašenih stopnicah v častno ložo.

Predsednik Masaryk se je na telovadišču zadržal prav do konca nastopa ter je z vidnim zanimanjem motril mlade Orlice v areni. Poleg njega je sedel minister dr. Šramek ter pozneje še Feliks van de Kerchove, predsednik Unije katoliških telovadcev, katerega je dr. Šramek predstavil predsedniku češke republike.

Naraščaj je proste vaje, zlasti igre prav pristočno izvajal. Žel je od navzočih splošno navdušeno odobravanje, ki se je zlasti proti koncu stopnjevalo in doseglo svoj višek, ko je tudi gospod predsednik Masaryk začel ploskati in mahati s klobukom. Tedaj je Stadion kakor oživel. Vse je klicalo in mahalo Masaryku, naraščaj je pred predsednikovo tribuno izvršil mimohod in korajžno pozdravljaj svojega »statičnega«, ki ga imajo menda res vsi Čehi enako radi. Masaryk pa se je le smehljaj. V razgovoru se je Masaryk o nastopu naraščaja zelo polhalno izrazil.

Po končani telovadbi so orlovski konjeniki predsednika spet spremili do Hradčan. Ob odhodu s Stadiona, ko je Masaryk sedel v avtomobil, mu je navzoče orlovstvo prirajalo živahne ovacije.

V nedeljo popoldne je bil nastop starejšega naraščaja, mladcev, še popolnejši. V vseh, ki so nastopili, je bil izraz gotovosti, polne zavesti zmage in uspeha. Nežno in čuvstveno, do ganotja toplo so mladcenke izvedle svoj del programa. Proste vaje, igre in posebni skupni, vezani vaji. Najlepša točka dneva pa je bil nastop mladcev. Kakor nastopajoča vojska so prikorakali v Stadion. V prožnem, zanosnem koraku, s kopji na ramah. V teh borcih je igralo zdravje, kri in mladost. In njih moč in zavest, da so del velike armade katoličanov, vojščaki sv. Vavclava, ki je za vero umrl, je jasno in vidno stopila iz njih. En sam zamah z načelniško zastavo z vrh tribune — in fantje so se razmaknili v šir in dalj. Ko eden. Krasna slika! Še en zamah načelnika in mladi položijo sulice ob bok. Mladci so nato izvajali krasne bojne igre s kopji sv. Vavclava.

Zanimivo so bile tudi igre in različne vaje posameznih skupin. Tudi naši Jeseničani so nastopili in sicer na orodju, prav pred častno tribuno. Občinstvo jih je z obilnim ploskanjem vsak čas pozdravljalo. Slišal sem na lastna ušesa češkega generala na častni tribuni, ki je z zanimanjem motril telovadbo naših mladcev: »To so najboljši telovadci! Ni bil še vedel tedaj, da so to fantje s slovenskih Jesenic, potem so mu to navzoči pojasnili. Vsekakor laskavo priznanje! F. S.

Mednarodne tekme katoliških telovadcev — Prihod tujih gostov — Svečane ceremonije

V četrtek se začne glavni dnevi svetovavclavskih orlovskih slavnosti v Pragi. Ta dan se prično tudi tekme katoliških telovadcev posameznih narodov na Stadionu. Oficijelne delegacije inozemskih katoliških telovadcev pridejo v sredo v Prago. Čehi se zlasti zanimajo za našo tekmovalno vrsto.

Vašega dopisnika so spraševali posamezni češki telovadci, kateri naši telovadci pridejo na tekme in kakšni so njih dosežani uspehi in delovanje na telovadnem polju.

Glavni dnevi slavnosti bodo trajali štiri dni: od četrta do nedelje. V teh dneh bo v Pragi več svečanih recepcij, ki jih bodo priredila različna oblastva, odnosno reprezentativne osebnosti. Na nekatere recepcije bo vabljenih do tri sto oseb. Dolej je znano, da bo recepcijo dal predsednik republike, zunanji minister, jugoslovanski poslanik ter praški župan dr. Baxa. Jugoslovanski poslanik priredi večerjo na čast ministru dr. Korošcu, ki bo prišel v Prago v četrtek 4. julija. F. S.

neki Slovenec, ki je bil prvič v Dubrovniku, mi je celo zatrjeval, da ga je prvi večer zeblo, na kar je gotovo vplivala njegova izredno bujna domišljija, ker si je predstavljaj Dubrovnik kot nekak predpekel vročine. »Na pilama« pred mestom samim ob »Dubravki« izredno živahno. Tujcev — nekoliko manj kot v maju, toda še vedno veliko, predvsem Nemcev in Čehoslovakov, a zadnje čase tudi Angležev in Amerikanec, kot posnamem iz seznama tujcev, kot ga prinašajo lokalni listi. Stari Dubrovnik sam — vedno stari, v njem nikoli nič novega, kot mi je zatrjeval nek stari dubrovniški patricius. A vendar! Zvonik nov postavlja ob magistratu. Dar glasovitega hrvatskega mecena iz Amerike Baburice, predsednika Jugoslovenskega Lloydja. Pa še nekaj novega za Slovence: Desno od »Straduna« v ozki ulici tik pravoslavne cerkve sem odkril sijajno gostilno »Sunja«. Cene nižje kot v Ljubljani, hrana izborna, vino — Dingač iz Pelješa kot sam nektar, a močan kot sam vrag. V tej restavraciji sem imel tudi čast videti hčerko znanega črnogorskega ministrskega predsednika Plamenca, ki živi sam v Belgradu, a družina v Dubrovniku. Zanimivo je, da je čedno dvajsetletno črnogorsko dekle blondinka, vendar za pristnost barve njenih las ne morem garantirati, ker nisem tozadeven strokovnjak.

Dubrovnik sam je gospodarsko silno močen. Obrestna mera je nižja kot na severu Dalmacije. Dve najmočnejši trgovski postavki tvorita Dubrovačka paroplovba in Jugoslovanski Lloyd, ki pa ima dejansko svoj sedež v Zagrebu, odnosno v Londonu, čeravno so njegovi brodovi registrirani v Dubrovniku. Na čelu

Kaj je novega

Koledar

Četrtek, 4. julija: Urh, škof; Berta, devica; Lavrijan, škof.

Šolske proslave 10 letnice osvoboditve Prekmurja

Murska Sobota, 1. julija.

Treznostno društvo v Murski Soboti je priredilo domoznastvena predavanja in treznostno razstavo, katere se je udeleževala vsa šolska mladina iz Prekmurja — približno 10.000 učencev in učenk. V Rogoševcih je bila proslava 15. in 16. junija za severnozahodni del Prekmurja, za Nemce so se vršila predavanja tudi v nemškem jeziku. Proslave se je tudi udeležil univ. profesor iz Belgrada dr. Ibrovac, okrajni glavar Gaspar Lipovšek in gimnazijski ravnatelj Ludvik Vagaja.

Od 23. do 28. junija se je vršila domoznastveno in treznostno predavanje v Soboti in v Belčinih; šolska mladina je bila tudi pogostena z malinovcem in kruhom.

V Dolnji Lendavi je bila proslava 29. in 30. junija in se je za šolsko mladino madjarske narodnosti predavalo tudi madjarsko. Šolska proslava je bila ena izmed največjih prosvetnih prireditvev v Sloveniji in šolska mladina je pri predavanjih spoznavala lepote ožje in širše domovine, se navduševala za trezno življenje in ljubezen do vladarja in narodne države.

Državna dvorazredna trgovska šola v Ljubljani

V šolskem letu 1928/29 se je priglasilo za vstop v prvi letnik 51 učenecv in 175 učenk, katerih pa vseh ni bilo mogoče sprejeti, ker nima šola zadostnih prostorov na razpolago in je tudi število učnih moči premajhno. Od prijavljenih je bilo mogoče sprejeti le 39 učenecv in 90 učenk. Kolikor pač dopušča prostor. Za učenke se je otvoril en razred, za učenke pa dva razreda. V drugi letnik se je vpisalo 22 učenecv in 68 učenk, ki so bili vsi sprejeti. Za učenke se je zopet otvoril en razred, za učenke dva razreda, tako da je imela šola v celoti šest razredov. Letkom leta je izstopilo iz I. dekliškega letnika 10 učenecv, iz I. dekliškega letnika 8 učenk, iz II. dekliškega letnika nihče, iz II. dekliškega letnika pa pet učenk, tako da je bilo na zavodu koncem leta 1928/29 skupno 51 učenecv in 145 učenk, vseh skupaj 196 gojencev in gojenk.

Učni uspehi so sledeči: s prav dobrim uspehom je dovršilo razred 6 učenecv in učenk, z dobrim uspehom 68 učenecv in učenk, z zadostnim uspehom 70 učenecv in učenk, z nezadostnim uspehom 8 učenecv in učenk, ponavljalni izpit je dobilo 45 učenecv in učenk, neizpravana pa je ostala 1 učenka. Po dovršenem II. letniku se vrši končni izpit. II. končnemu izpitu se je pripustilo 16 kandidatov in 51 kandidatkin. Uspeh končnega izpita, ki se je vršil pod predsedstvom g. inšpektorja Mihajla Presla, je sledeč: končni izpit je napravil s prav dobrim uspehom 1 kandidat in 5 kandidatkinje, z dobrim uspehom 7 kandidatov in 28 kandidatkinj, z zadostnim uspehom 8 kandidatov in 12 kandidatkinj, za tri mesece je bilo odklonjenih 8 kandidatkinj, za celo leto pa ni bil odklonjen nihče.

Ponavljalni izpiti se bodo vršili za I. letnik dne 26. in 27. avgusta, za II. letnik pa dne 28. in 29. avgusta. Končni izpit v septembrskem terminu se bo pričel 3. septembra. K izpitu pridejo učenki in učenke II. letnikov, ki so napravili ponavljalni izpit, in tisti, ki so bili v juniju odklonjeni za tri mesece. Vpisovanje za šolsko leto 1929/30 se bo vršilo 2. in 3. septembra od 8 do 12. Prijavljenci za I. letnik morajo prinesiti s seboj rojstni list, izpričevalo o izvršenem izpitu meščanske šole ali o dovršenem IV. razredu srednje šole in prošnjo za sprejem (kolek 5 Din — vzorec prošnje je objavljen na razglasni deski). K vpisovanju mora priti vsak učenec in vsaka učenka osebno in po možnosti v spremstvu staršev. Dne 4. septembra ob 8 bo izpit iz nemščine za vse prijavljence in prijavljence za I. letnik. Da ne bo dne 2. in 3. septembra prevlelike navala, se vrši vpisovanje za II. letnik dekliškega in dekliškega oddelka 4. septembra od 9 dalje. Vpisnina znaša za vse po Din 150. Šolsko leto 1929/30 se bo pričelo 6. septembra s sv. mašo ob 9 v križevniški cerkvi, nakar se zbere učenki in učenke v svojih razredih.

Dubrovačka paroplovbe stojita bivši veliki župan dubrovniški in voditelj dubrovniških Srbov dr. Knežević ter zet pokojnega Nikole Pašića Dubrovčan katolik direktor Račić. Zanimivo je, da ima Dubrovačka paroplovba 20 milijonov dinarjev delniške glavnice, da znaša bilančna postavka za njene brodeve, ki so med brati vredni circa 80 milijonov dinarjev, samo 25 milijonov dinarjev in da daje kljub vsem tožbam o pasivnosti podjetja tudi letos 25 odstotkov dividend. Iz gotovega vira izvem, da zaslužio njeni tovarni 10.000 tonski parniki kot »Federico Glavič«, »Nikola Pašić« in »Sveti Vlaho« za eno potovanje v Ameriko in nazaj netto circa tri tisoč funtov šterlingov (828.000 Din). Tja vozije premog, nazaj pa pšenico. Sedaj razumem pomen trditve: Navigare necesse est, vivere non necesse est. Sicer pa gospodom od Dubrovačke k njihovemu prospehu gratuliram in jim želim vedno večjo državno subvencijo!

Največji bogataš Dubrovnik je pravoslavna cerkvena občina, ki ima veliko dubrovniških hiš v svoji posesti. Za njo pridejo italijanski državljani, njim na čelu beneško-italijanski domaćin conte Magneri, čegar last je tudi hotel de la Ville. Dva največja in najmočnejša hotela in sicer »Imperial« in »Lapad« sta v rokah Sibske banke. Lastnik polovice tretjega najmočnejšega hotela »Odak« je najbogatejši Dubrovčan, popularni zdravnik dr. Martechini. Zanimivo je mistično razpoloženje tega priljubljenega in sposobnega Dubrovčana. Redno vsak večer obiskuje grob svojega očeta na pokopališču pri »Boninovem«, da izpove mrtvemu očetu vse, kar je napravil čez dan in se posvetuje z njim, ali je prav delal ali ne. Najmočnejše do-

Mesto počitnic - smrti

Prvi dan v Ljubljani — in se ubil.

Ljubljana, 3. jul.

Presunljiva smrtna nesreča se je pripetila danes v Ljubljani. Mlad dečko, 9 letni Viljem Bruner, sin elektrotehnikarja v Budimpešti, je dolgo časa želel in sanjal o čudežnem mestu Ljubljani, kjer ima strica in drugo sorodstvo. Ta stric ga je povabil letos na počitnice. Mali Madžar je komaj čakal, da mine šolsko leto v Budimpešti in da se odpelje v Ljubljano. To veselje je doživel danes, doživel pa je danes tudi nekaj strašnega — v Ljubljani je šel v smrt.

Malega Viljema je pripeljal danes jutraj z brzovlakom iz Budimpešte njegov stric Karol Molk, ključavničar v Dolinski stezi št. 4. Fantek je bil malo zaspan po dolgi vožnji, kljub temu pa so mu žarele pri prihodu oči samega veselja, da bo mogel v Ljubljani preživeti nekaj tednov.

Popoldne so malega Viljema odvedli na kratek izlet na Rožnik. Viljem se je radoval dreves, trave in svobode, ki so mu jo nudile počitnice. Speljal je v otroški prečnosti na visoko lipo na Rožniku, tik nad vodnjakom. Deček se je pri plezanju oprl ob suho vejo, ta se je zlomila, Viljem je strmoglavil z drevesa. Padec sam na sebi, je bil smrten, kajti dečko je padel okrog 10 metrov globoko, povrhu tega pa je priletel z glavo navzdol in se zadel ob leseni rob vodnjaka ter si prekal črepinjo.

Po padcu je ubogi fantiček, katerega glavo je takoj obšla kri in so mu možgani že pričeli izstopati, še nekaj kriknil v madžarskem jeziku, nato pa nekaj časa hropeč. Obveščena je bila takoj reševalna postaja in prišel je reševalni avto. Pomoč pa ni bila več mogoča, kajti ubogi deček je že zdihlil. Tudi bi bila vsaka zdravniška pomoč izključena, kajti dečkova poškodba je bila absolutno smrtna.

Obup sorodnikov je umevno velik. Kako naj sporoče staršem v Budimpešti, da se je mali Viljem že prvi dan bivanja v Ljubljani smrtno ponesrečil? Nesreča, ki je res tragična, je taka, da ne more nikogar zadeti radi nje krivda, še najmanj pa sorodnike.

Medveda je srečal

Kočevje, 2. julija.

Mlad fant, tako pri enainvajsetih letih, je pripovedoval ves zasoplen svojo zgodbo, da je davi srečal orjaškega kosmatinca, kar bi lahko postalo zanj usodno.

Jože Strahovnjak, da se piše, je povedal in da je okrog Kolpe doma. Šel je od doma močno zjutraj, ker se pot do Kočevja vleče dobrih pet ur. Malo nad kapelico pri sedmem kilometru od Kočevja na cesti proti Brodu na Kupu je zagledal čudno rogovo. Menil je izprva, da je drevesen čok, ker še ni bilo popolnoma jasno. Približal se mu je na štiri korake. Takrat se navidezni čok premakne in naravnost proti fantu! Bil je medved, pravcati strah naših gozdov. Marsikateremu bi ob takim trenutku zastala sapa in srce, da bi noga, kakor odrevenela obstala na mestu. Fant pa se je pravočasno še sunkoma zaokrenil in planil v breg, kamor kosmatinec, ki je stal na dveh nogah, tako hitro ni mogel.

»Mislim sem, da bo po meni, vrag ti je...« je pripovedoval ves razgret v svoji kostelščini. Ni se ozrl nazaj, dokler ni pritekel skoz vse goščavje in grmovje pod »pargo«. Fantu se je poznalo, da ni lagal. Še sedaj, ko je samo pripovedoval, so mu stale tri debele potne kaplje na čelu in oči so gledale plašno, kot bi zdaj zdaj pričakovale, da bo planil po njem kosmatinec in ga stisnil ne preveč nežno v svoje orjaško naročje. Je že smola, če človek sreča naenkrat takole živalco kot je kočevski medved!

Kočevski gozdovi in pragozdovi se hranijo v sebi precej takih zveri. Seveda s tem ni prav nič rečeno, da stoji takoj pri stacionu za oglom kak medved ali volk. Kdor hoče na Kočevsko, kar pride naj, medvedi in taka golazen se, kakor to lovci čisto resno trde, tujcev strašno boje — ker jih niso navajeni!

Potenje nog

se zajamčeno ozdravi. Brezplač. navodila daje »Chem. Works« Beograd, Wilsonov trg 107

Na naši južni Adriji

II.

Dubrovnik, 19. junija.

Ko je »Kumanovo« napolnjeno s potniki pristalo v gruški luki, sem se nehote spomnil župančičevih verzov: »Počasi pristal je Starčević — nalahno naslonil je bok ob breg.« V gruški luki vrvenje, vse polno parnikov, naših, a tudi italijanskih. Od naše vojne mornarice, ki se je mudila na potovanju, je bil usidran v luki samo en polagalec mrež za podmornice. Na desni se razprostira čudovito lep Lapad, središče razvoja Dubrovnik, naša bodoča Opatija, kjer ima svojo ponosno vilo tudi »dubrovniški« Slovenec Mladič. Iz Gruža v Dubrovnik in čez Lapad vodi udobna električna železnica, ki izdaja še vedno svoj papirnat denar za 25 para, kot privilegij nekdanjega Narodnega Veča. Vožnja Dubrovnik—Gruž stane 2,75 Din in tako dobiš od 3 Din 25 parski bon nazaj. Železnica je rentabilna in menda je ravno zato popolnoma v privatnih rokah. Nji na čelu stoji agilni stari dubrovniški patricij Srb, notar marchese Luka di Bona. Zanimivo je, da poskuša tudi električni že konkurirati s svojimi avtobusi »Dade«, to je dubrovačko avtomobilsko društvo. Da parira ta udarec, bo za tri tede stavila električna železniška družba v promet odprte avtobuse, katere je naročila pri tvrdki Barešić et Co v Ljubljani.

Ves Lapad kakor ves Dubrovnik je poln cvetja. Najpopnejše deltijo sedaj oleandri. Vročina? G. urednik, povejte Ljubljčanom, da je najbrže bolj vroče v Ljubljani kot pri nas na jugu. Sploh pa smo imeli dež in oblačno, in

mače banke (neke vrste rodbinske banke) so Dubrovačka trgovačka banka, ki je obenem največja delničarka Dubrovačke paroplovbe, Dubrovačka vjeresijska banka in Eskontna banka. Močne podružnice imajo Srpska banka in Prva hrvatska štedionica. V italijanskih rokah je Pomorska banka, ki je afilijacija znane Banca dalmata di Sconto.

Toda kaj bi vas dolgočasil s številkami in gospodarskimi razmotirvanji? To se ob takim historično-umetniškem spomeniku kot je Dubrovnik ne spodobi. Raje bi vam pisal o tem, kaj domačini in tujci v Dubrovniku ne vidijo. Domačini gotovo n.p.r. ne opazijo, da letajo med mašo v franjevaški cerkvi navadno samostanske mačke okrog oltarja. A tujci n.p.r. gotovo ne vidijo velike nemorale, ki vlada pri njih. Ta teden je policija priredila samo na Lapadu racijo, o priliki katere je »snela« 17 Nemk iz najboljših hiš in jih obdržala v policijskem zaporu. Tujci prinašajo v staročasto Dalmacijo denar, pa tudi velikomestno moralo.

Sedaj pa še nekaj o Slovincih. Skoraj se bojim, da mi utegneta pri tej priliki očitati moj slovenski »napuče«. Dubrovčani imajo Slovence radi in sicer odkritosrčno radi. To je objektivni vtis, ki sem ga ponovno dobil in katerega lahko z dokazi podkrepim. V Dubrovniku imamo slovenskega odvetnika, slovenskega inženjerja šefa elektrarne, dva slovenska stavbenika, slovenske profesorje na pomorski akademiji itd.

In kar je glavno in na kar smo lahko ponosni: vsi Dubrovčani, s katerimi sem govoril, soglašajo s tem, da so Slovenci najboljši dijaki pomorske akademije. Navigato»

Z motiko po glavi

Sv. Miklavž pri Ormožu, 2. julija.

V Jurkovičevih gorah na Vinskem vrhu so bili nekega dne kopači. Med njimi je bil tudi Vinc Piberčnik. Delo se je vršilo v redu. Kopači so bili veseli, kakor vedno in nikdo ni mislil, da pride do kakšne nesreče. Naenkrat se bliža delavcem znani pretepač M. D. Bil je pijan. Ko so ga kopači zagledali, so se začeli pred njim umikati. Piberčnik pa je ostal na mestu. D. se mu je približal, pograbil motiko in ga meni nič tebi nič s tako silo udaril po glavi, da mu je presekalo lobanjo. Piberčnik se je zgrudil. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer so ga operirali. Rana je sicer zaceljena, toda posledice so ostale. Piberčnik od tistega časa ne more govoriti in kaže znake duševne zmedenosti. Nesreča je vzbudila splošno sočutje, ker je P. oče šestih otrok. Zločinec se bo zagovarjal pred sodiščem.

Osebnosti

Novi državljani. Gosp. veliki župan je priznal državljanstvo sledečim prosilec: Eben-spanger Albert, trgovca v Ljubljani z ženo Ružo Terezijo. Hrovat Franc, strojnik tvornice »Titana« v Kamniku, z ženo Gabrielo in mladoletno hčerko Bronislavo. Jorri Ivan, podpredsednik finančne kontrole v Ljubljani, z ženo Frančiško in mladoletnim sinom Ivanom. Globočnik Olaf, profesor risanja v Ljubljani. Ing. Honzak Franc, uradnik direkcije državnih železnic v Ljubljani, z ženo Marijo in mladoletnima sinovoma Milenom in Draganom. Patik Klavdij, železniški uradnik v Ljubljani, z ženo Pavlo in mladoletno hčerko Marijo. Pokorny Josip, član opernega gledališča v Ljubljani, z ženo Marijo. Ing. Sedlak Franc, šef progovne sekcije na Židanem mostu, z ženo Ano in mladoletnima otrokoma Dušanom in Ruženo. Tuma Viljem, delovodja v papirnici pri Goricanih. Balogh Irma, uradnica poštnih hranilnice, podružnice v Ljubljani. Barbič Franc, mizar v Duplici, občina Šmarca, z ženo Marijo. Branjek Ivan, podpredsednik finančne kontrole na Ježici, z ženo Marijo in mladoletnimi otroki Ivanom, Emo in Mirslavom. Eržen Stanislav, učitelj v Starem trgu, z ženo Marijo in mladoletnima otrokoma Marijo in Janezom. Gabrijeleč Franc, posestnik v Ljubljani, z ženo Justino in mladoletnimi otroki Frančiško, Francetom in Stanislavom. Dr. Kambič Mirko, zobni zdravnik v Ljubljani, z ženo Franjo in mladoletno hčerko Tatjano. Rijavec Alojzij, mizarški pomočnik v Brodskem Varošu. Rybač Dušan, bančni uradnik v Belgradu. Simič Bogomir, privatni uradnik v Zagrebu. Simič Vekoslav, podpredsednik finančne kontrole v Ljubljani. Sinigoi Rozalija, učiteljica, bivajoča v Belgradu. Urbančič Alojzij, učitelj v Novi vasi, občina Bloke, z ženo Zofijo. Venturini Oskar, učitelj v Trebelnem. Jever Josip, preglednik finančne kontrole na Jezerskem, z ženo Ano in mladoletno hčerko Hildo Marijo. Volk Marija, šivilja na Selu, občina Moste pri Ljubljani. Romanik Ivan, bančni sluga, stanujoč v Ljubljani, z ženo Jerico in mladoletnima sinovoma Jankom in Mirkom. Kruševski Nikolaj, geometer v Ljubljani, z ženo Ekaterino. Lazebnjak Fjodor, dnevnikař pri poštnem uradu v Ljubljani, z ženo Ano in mladoletno hčerko Valentinom. Platkovski Nikolaj, uradnik-kemik pri upravi smodnišnice v Kamniku, z ženo Ljudmilo in mladoletnima hčerkama Jeleno in Vero. Popov Georgij, dnevnikař pri pošti, bivajoč v občini Šmihelu-Stopičah, z ženo Angelo in mladoletno hčerko Zofijo. Radojčić Milan, artiljerijski pol-

kovnik v Ljubljani, z ženo Zinaido in mladoletnima otrokoma Arkadijem in Raiso. Voronov Mihail, uradnik pri komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

Druge vesti

Smrt vzorne matere. Na Bledu je umrla 2. julija ponoči g. Jera Zupan. Bila je vzor slovenske krščanske matere, močna in modra, izkušena žena kakor jo slika sv. pismo. V krščanski modrosti in odločnosti ter praktični življenjski usposobljenosti je vzgajala tudi svoje otroke izmed katerih je en sin, dr. Alojzij Zupan, katehet na humanistični gimnaziji v Ljubljani, drugi, France, vodja ekspoziture Zadržno-gospodarske banke na Bledu, obe hčeri pa sta tudi poročeni. Pogreb bo v petek 5. julija ob pol 10 na Bledu. Celi spoštovani rodbini izrekamo iskreno sožalje radi bridke izgube. Duši ranjke Tomaževčeve matere pa naj Bog da večni pokoj!

Smrtna kosa. V Depali vasi pri Domžalah je umrl včeraj posestnik Štefan Sršen, zapuščajoč vdovo in 8 sinov. Pogreb bo v petek ob 9 v Domžalah. N. p. v m.l.

Treznostni kongres v Sarajevu. Dne 4. julija zjutraj se odpravljajo zastopniki izreznosti mladine iz Ljubljane, Maribora, Celja in Murske Sobotne na treznostni kongres v Sarajevu; srednješolske voditelje pisatelj Angelo Cerkenik in prof. Lojze Pavlič. Kongresa se po zastopnikih udeležijo vsa trezna mladina iz cele države. Na kongresu se bo določil program za bodočo treznostno akcijo zlasti za trezno življenje ob nedeljah in praznikih.

Razglas o plačevanju davkov v III. četrtletju 1927 je izdala davčna uprava za Ljubljansko okolico. Iz njega posnemamo: Dokler se ne izvrši nova odmera zemljarine, zgradarine, pridobnine, rentnine in družbenega davka za tekoče leta 1929, se mora pobirati davek, ki je predpisan po stari davčni obliki najbližjega davčnega leta z vsemi državnimi pribitki vred, ki so se pobirali po njej. Od tega so izzeti samo tisti davčni zavezanci, ki so prijavili prestanek davčne obveznosti. Dospel je v plačilo dne 1. julija 1929 tretji obrok: a) zgradarine, b) pridobnine, c) rentnine, d) družbenega davka, e) pavšalnega davka na poslovnih promet in e) voznine. Vsi ti že v plačila dospeli četrtletni davki, se morajo plačati najkasneje do 15. avg. 1929. Kdor bi tega dne ne plačal zapadlega davčnega obroka, se mu od neplačane vsote zaračunava 6 odstotne zamudne obresti in se izterja neplačani davek z obrestmi vred prisilno. Uslužbeni davek, ki so ga pobirali službovalci od svojih uslužbencev, se mora odpremiti davčni upravi najkasneje 15. dan po poteku vsakega meseca. Službovalci pa, ki imajo več kot pet uslužbencev, morajo po pobrani davek odpremiti za mesec apr. maj, junij 1929 najkasneje do 15. julija 1929. Davčni zavezanci, ki vodijo knjigo opravljenega prometa, morajo plačati davek na poslovnih promet od prometa, opravljenega v II. četrtletju 1929 najkasneje do 31. julija 1929. Zemljarina dospe v plačilo ter se mora plačati v 2 enakih letnih obrokih najkasneje dne 15. avgusta in dne 1. novembra 1929, sicer se bo do neplačane vsote prisilno izterjala. Davek novih davčnih zavezancev in za nove davčne predmete, ki se bo odmeril med tekočim letom, dospe v plačilo oni dan, ko se bo zavezanec pravilno vročil dotični plačilni nalog ali odlok; plačati se pa mora 30. dan po vročitvi plačilnega naloga.

Dne 5. julija 1929 se odpravi na Bledu velika propagandna razstava slovenskih čipkarskih del in jugoslovanskih narodnih vezenin. Razstavo priredi v blejski šoli Dr. osrednji zavod za ženski domači obrt iz Ljubljane.

Blagajna podružnice Poštnih hranilnice v Ljubljani bo odprta za stranke od 4. julija t. l. dalje vsak poslovnih dan od 8. do 12. in od 16. do 17. razen ob sobotah, ko posluje samo predpoldne.

Uradnem listu od 3. julija t. l. je objavljeno »Uredba o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic (podjetij) in o delovnem času pomožnega osebja« (»Sl. Novinec« z dne 19. junija 1929).

Sleparka in tatice. Z Viča. Pojavila se je pri nas zadnje dni neka ženska, še precej primer- no oblečena, ki ponuja v nakup različne stvari, zraven pa, ko hodi po stanovanju, skuša tudi kaj zamakniti. Zglasila se je pri trgovki S. M. na Glincah. Ker trgovke trenutno ni bilo v stanovanju, ji je vkradla iz omare, ki stoji v sobi, lepo sivo obleko. Ko je trgovka prišla, ji je ponudila 10 jaje v nakup. »Kaj imate pa v temle zavitu?« jo pobara trgovka. — »A, nekaj umazanega perila,« ji odvrne. Pa je imela njeno obleko. Na enak ali podo-

ben način je moral apriti tudi do lepih skoro novih čevljev, ki jih je prodajala drugi dan za borih 20 Din! Torej pozor pred njo!

Zabranjen inozemski tisk. Koledar »Nada«, ki izhaja v Čikagu v Sev. Ameriki, je prepovedano uvažati in razširjati v naši državi, ker piše v separatističnem duhu.

Vreme zopet poletno vroče. V Ljubljani smo imeli včeraj 26,4 C. toplote, v Mariboru in Belgradu pa le 22 C, dočim je bilo v Zagrebu 26 C, v Splitu 30 C, v Skoplju 31 C. Vendar nam veter obeta, da bomo zopet dobili dež.

Dr. Fran Bradac: Slovar tujk. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. V današnjem času, ko nam zvane na ušesa zaradi ogromnih tehničnih pridobitev in razvoja civilizacije tuje besede, je postal tak slovar nujno potreben. Tujke v tem slovarju so navedene tako, kot se v slovenski rabijo, torej po izgovorjavi. Pri vsaki tujki je tudi naveden vir, odkod izhaja. Knjiga je vestno sestavljena in strokovnjsko urejena in bo dobro služila svojemu namenu. V posebno korist bo onim, ki imajo mnogo opravka z uradi, potem trgovci in sploh vsem, ki čitajo dnevne časopise, kjer kar mrgoli tujk. Jugoslovanska knjigarna se ni strahla ogromnih stroškov in je vrgla to prekoristno knjigo na književni trg za skromno ceno Din 50 za vezan izvod.

V gorenjskem vlaku, ki odpelje iz Ljubljane ob 14.40 je bila 2. julija pozabljena jarka aktovka, v kateri je bil detektor-Telefunken s slušalkami. Najditelj se naproša, da sporoči svoj naslov upravi »Slovenec«. Angela Hafner.

Na letovščini je okusna Ovomaltine najcenejši zajuterk, obenem se pa najlažje priredi. Toplega mleka dobite povsod. Naš zajuterk bo lažje prebavljiv, dobi ugodnejši okus in postane bogatejši na vitaminih in redilni vrednosti, ako mu dodamo 2 do 3 žlice Ovomaltine.

Vse nosi kopalne obleke znamke IKKOLJ, ker se odlikujejo po izvrstni kakovosti in čudovitem sestavu barv.

Ljubljana

Nočna služba lekarn

Službo imajo lekarnarje: Ramovš na Miklošičevi cesti; Trnkoczy na Mestnem trgu.

Rdeča hiša in razburjenje. Ko smo včeraj priobčili listo vseh onih srečnejših, ki se jih je usmilil stanovanjski odsek občinskega sveta, še pomislili nismo, da bo ta pripristil imenik povzročil toliko razburjenja. Pa nazadnje ni čudno, kajti na povprečno vsakih 21 do 22 prosilcev je dobil stanovanje samo eden. Ostalim dvajsetim ni ostalo drugega, kot da se razburijo. Žalostna je sicer ta stvar, toda pomagaj si, kdor si moreš. Kljub visokim najemninam v mestnih hišah in trdim pogojem, kljub vsemu je bilo stanovanje v »rdeči hiši« tisočim v Ljubljani ideal. Včerajšnji »Slovenec« je šel povsod iz rok v roke, imena, ki jih je naš list objavil, so bila ves dan glavni predmet pogovorov. Starejša ženska je pred pisecem teh vrstic jokala, ko je pazno prebrala vseh 114 imen v »Slovenec« in imena njenega moža ni bilo vmes. Pisec jo je potolažil: »Kaj mislite, da meni ni bilo težko, ko sem moral sam ta imena pisati, pa nisem smel zapisati svojega vmes? Obiljeno mi stanovanje so oddali drugemu. Potrpiti bo treba in počakati, da mestna občina sežida še eno hišo, tako veliko, kot je ona na Poljanah.« (Sam Bog nas obvaruj še ene take kasarne! Ur.) Splošno razburjenje več kot 2100 duš, — vesleje onih 100 je kar utonilo v njem — so delili tudi na mestnem magistratu. Telefoni gospodarskega in stanovanjskega urada, da celo predsedstveni telefoni so zvonili vse dopoldne, služe v sprejemnicah pa so imeli mnogo dela, da so prihiteli strankam dopovedali: »Gospod ta in ta v zadevah stanovanjskih intervencij ne sprejema! Res je, da sedaj, ko je odločitev že padla, vsaka naknadna intervencija, in če jo priporoči še tak

Pri razdražljivosti živcev, glavobolu, pomankanju spanja, utrujenosti, pobitosti, tesnobnem čutu imamo za naravno »Franz-Josef« grenčico pri rokah domače sredstvo, ki vsako razburljivost, naj izhaja iz kateregakoli prebavnega dela, takoj ukroji. Zdravniški strokovnjaki priznavajo, da učinkuje »Franz-Josef« voda zanesljivo tudi pri ljudeh visoke starosti. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

gospod, toliko kot brezupna. Popoldanski ljubljanski list je skušal našo objavo imen na zelo previden način demantirati, češ, da lista ni »oficijelna«. Kdo pa je trdil to? Oficijelna pa bo postala menda tedaj, ko bo potrjena! Ugotavljamo, da smo mi priobčili listo kot definitivni sklep stanovanjskega odseka, ne pa kot uraden odlok. Prijatelji našega lista, ki je tudi prošil za stanovanje in ga ni dobil, nam piše: »Prav je, da je »Slovenec« priobčil imena. Vsaj javnost lahko prouči vrednost in potrebo teh, ki so dobili stanovanja.« In končno naj omenimo še, da so bila vsa stanovanja oddana soglasno. Torej bo na listi le težko kaj spreminjati; lahko pa tudi rečemo, da so ta imena toliko kot definitivna.

Z mestnega magistrata smo dobili naslednjo uradno ugotovitev: »V včerajšnji številki je priobčil »Slovenec« seznam strank, ki so se jim nakazala stanovanja. Ta seznam pa ni definitivni in mora biti še potrjen od merodajne strani.«

Razglas. V smislu člena 131 zakona o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928, Uradni list št. 75/1926 naznanjam, da je razpored za zgradarino za davčno leto 1929 od zgradb, ki spadajo v območje mesta Ljubljane, razgrnjen davčnim zavezanecem na vpogled med uradnimi urami v času od 6. do vsteteja 18. julija 1929, pri davčni upravi za mesto Ljubljana (Vodnikov trg št. 5/II., soba št. 1). Vsi davčni zavezanci pa bodo o ugotovljeni davčni osnovi in o odmerjenem davku potom plačili hvalogov tudi še pisмено obveščeni. Zoper višino davčne osnove in odmerjenega davka se davčni zavezanec lahko pritoži v roku 30 dni od dneva prejema plačilnega naloga.

Mestno kopalnice v Mednem. Za prevoz obiskovalcev je poskrbljeno. Splošna maloželezniška družba je vpeljala redni avtobusni promet vsako uro od postajališča pri Figovcu.

Umrli so v Ljubljani v času od 20. junija do 3. julija: Ivan Kosivec, trgovec, Sv. Petra c. 4; Adolf Šajhar, železničar v p., 56 let, Vidovdanska cesta 9; Jožef Novak, mestni revež, 88 let, Japljeva ul. 2; Zofija Götz, hišna posestnica, 64 let, Sv. Petra c. 27; Jernej Padež, mestni revež, 71 let, Japljeva ul. 2; Alojzija Pohor, žena fin. stražnika, 26 let, Sv. Florijana 24; Maks Kotnik, zobotehnik, 20 let, Sv. Petra c. 47; Franc Škrjanec, železničar v p., 70 let, Tržaška 27; Marija Jurman, učiteljica v p., 77 let, Poljanska 16. V bolnišnici so v istem času umrli: Františka Gogala, žena gozdnega čuvaja, 36 let, Bohinjska Bela; Karol Gaberšek, sin učitelja, 25 let, Brezno 7; Marija Zöchbauer, posestnica, 60 let, Moste 46; Josip Dolenc, sin posestnika, 8 let, Pungert; Andrej Tofank, slikarski pomočnik, 32 let, Prečna; Marija Bregar, 24 let, Jeperje 10; Norbert Zeman, služitelj, 24 let, Rožna dolina 18; Amalija Poglaj, žena dninarja, 51 let, Karlovska 16; Milka Filitič, žena zlatarja, 26 let, Kastel Stari; Elizabeta Volk, šivilja, 19 let, Cegnarjeva 12; Franc Cigler, delavec, 28 let, Selo 52; Franc Zgonc, posestnik, 58 let, Cerknica; Mirko Mezek, sin delavca, 3 leta, Gorčica; Terezija Potokar, žena bajtarja, 25 let, Cerkle pri Krki; Ivan Hraš, višji sodni oficijal v p., 65 let, Lukovica 3; Jakob Čebular, prof. v p., 85 let, Samotna ul. 8; Anton Košir, delavec, 52 let, Mekinje 18; Marija Leskova, žena uradnika, 23 let, Poljane 67; Ivan Kovač, brivski pomočnik, 18 let, Medvede; Zinka Zigon, žena predst. sodišča, 43 let, Litija; Branišlav Bojčić, bančni uradnik, 36 let, Novska.

Malaria. Vroči meseci so sedaj, kar ima za marsikoga v Ljubljani tudi neprijetne strani. Mnogo naših ljudi, ki so se mudili kdaj v južnih pokrajinah, so se vrnili v Ljubljano s težko ozdravljivo boleznijo: malarijo. Posledice te bolezni pa so občutne najbolj poleti. Lekarnarji trdijo, da prodajo sedaj sorazmerno mnogo kinina, v bolnišnico pa prepeljejo skoro vsak teden kakšnega malaričnega bolnika. Slučaji, da stakne kdo tu malarijo, so zelo redki, toda dogajajo se in treba bo največje previdnosti, da se ti slučaj ne razmnoži. Malaria je bila pri nas iztrebljena pred kakimi 70 leti, pojavila pa se je zopet po vojni in kot posledica vojne.

Huda kri. Ljudje so vročerkovni, oni, ki se ne znajo krotiti, radi vzplame, se sprimejo in stepejo in marsikdo odnese za prazen nič debelo buško z boja. Posledice so seveda ovdaba na policiji, pri državnem pravdnistvu, tožba, obsodba, odškodnina in še večje sovražstvo. Nekega Ivana M. so pri Sv. Krištofu v mraku počakali trije možakarji in ga tako zdelali, da revež ne more še jesti, komaj dihati. Možakarje so prijeli, pa so se odrezali: »Smo ga ja, kaj pa hodi v naš firkele vasovat?« Prepetni je drugače mnenja in pravi, da bo stvar »gnal do konca«. — Neko postrežkinjo je vročerkven Rus v barakah radi nedolžne opazke tako osuval s počkovanimi škornji, da se je morala revica zateči k zdravniku. — Posebno hude krvi je bil tisti prijazen sosed na robu mesta, ki se ni znal drugače maščevati, kot da je svojemu sovražniku razbil šipe na vratih. To pa

Novo! Novo!

Pasijon na prostem

Nastopi do 300 oseb, deloma na knjih. Vrš se v soboto, 6. in v nedeljo, 7. julija ob 8 zvečer v Mladinskem domu na Kodeljevem v Ljubljani.

Vsevolod Garšin:

Attalea princeps

(Konec.)

Čeprav so druge rastline molčale, so se vendar srdile na Attaleo zaradi njenih prevzetnih besed. Samo mala travica se ni srdila na palmo in je ni žalila v besedah. To je bila najbolj revna in izmed vseh rastlin v rastlinjaku najbolj prezirana travica; rahla, bledikasta se je plazila z uvelimi, tolstimi listi. Na njej ni bilo ničesar znamenitega, uporabljali so jo v rastlinjaku samo zato, da so z njo zakrivali golo zemljo. Ovijala je s seboj podnožje velike palme, poslušala jo in zdelo se ji je, da ima Attalea prav. Ni poznala južne narave, a tudi ona je ljubila zrak in svobodo. Rastlinjak je bil tudi zanjo zapor. »Če sem ničvedna, uvela trava, trpim brez svojega sivga neba, bledega solca in hladnega dežja, kaj pa mora trpeti v sužnosti prekrasno in mogočno drevo!« Tako je mislila in se nežno ovijala okoli palme in se ji dobri-kala. »Zakaj nisem jaz veliko drevo? Jaz bi svet poslušala. Rastli bi skupaj in bi skupaj šli v svobodo. Tedaj bi tudi drugi uvideli, da ima Attalea prav.«

A ona ni bila veliko drevo, le mala in uvela trava. Mogla se je le še nežneje oviti okoli debela Attaleje in ji zašepetati svoje ljubezen in voščilo sreče pri poskusu:

»Končno solnce ni pri nas tako toplo, nebo ni tako čisto, deževje ni tako obilno kakor v vaših krajih, a navzlic temu je tudi pri nas nebo, solnce in veter. Pri nas ni takih bujnih rastlin kakor vi in vaši tovariši, s takimi velikanskimi listi in prekrasnimi cveti, a tudi pri nas rastejo vrlo lepa drevesa: smreke, jelke in breze. Jaz sem mala travica in nikoli ne pridem do svobode, a vi ste tako velika in silna! Vaše deblo je trdo in vam že ne dostaja mnogo, da zrastete

do steklene strehe. Prebijate jo in greste ven na božji svet. Potem mi boste povedala, ali je tam vse tako krasno, kakor je bilo. Jaz bom tudi s tem zadovoljna.«

»Zakaj nočeš, mala travica, iti skupaj z menoj? Moje deblo je trdno in krepko; opiraj se nanj, splezaj name. Meni nič ne de, če te nesem.«

»Oh, ne! Kako vendar! Poglejte, kako sem vela in slabotna: ne morem pripogniti niti ene svoje bilke. Ne, jaz vam nisem tovarišica. Rastite, bodite srečni. Samo prosim vas, kadar pridete v svobodo, da se spomnite kedaj svojega malega prijatelja!«

Tedaj je palma začela rasti. Ze prej so se obiskovalci rastlinjaka čudili njeni velikanski rasti; a zdaj se je postavila vsak mesec višje in višje. Ravnatelj botaničnega vrta je pripisoval to hitro rast dobri oskrbi in se ponašal z znanjem, s katerim je uredil rastlinjak in vodil svoje delo.

»Da, gospod, pogledjte le na Attaleo princeps,« je govoril, »tako veliki eksemplariji se redko najdejo celo v Braziliji. Mi smo uporabili vse naše znanje, da bi se rastline v rastlinjaku ravno tako svobodno razvijale kakor v prostosti, in zdi se mi, da smo imeli nekaj uspeha.«

Pri tem je z zadovoljnim pogledom trkal na trdo drevo s svojo palico, in udarci so zvonko odmevali po rastlinjaku. Listi palme so se stresali od teh udarcev. O, če bi ona mogla vzdihniti, kakšen krik srda bi bil slišal ravnatelj!

»On si domišlja, da rastem njemu na lju-bo,« je mislila Attalea, »naj si le domišlja.«

In ona je rastla, gubeč vse svoje soku v to, da bi raztegnila sebe, svoje korenine in liste. Včasih se ji je zdelo, da se razdalja do svoda ne zmanjšuje. Tedaj je napela vse sile. Okvirji so prihajali vedno bliže in bliže in slednjič se je mlad list dotaknil hladnega stekla in železa.

»Glejte, glejte,« so rekli rastline, »kam se je povzpela! Ali se bo oprustila?«

»Kako strašno je zrastle!« je rekel drevesni prapro.

»Kaj, kaj je zrastle? Prava reč! Če bi se ona mogla tako odebeliti kakor jaz!« je rekla tolsta cikadeja z deblom, ki je bilo podobno sodu. »In zakaj se tako razteguje? Vseeno ne bo nič dosegla. Mreže so trdne in stekla debela.«

Prešel je še en mesec. Attalea se je dvigala. Slednjič se je trdno uprla v okvire. Dalje ni mogla več rasti. Tedaj se je deblo začelo zgibati. Njen listnat vrh se je zmečkal, hladni drogovci okvirov so se vdrl v nežne mlade liste, jih prerežali in pokvečili, ali drevo je bilo trdovratno in ni mu bilo žal listov, na nič se ni oziralo, pritiskalo je na mreže in mreže so se že udajale, čeprav so bile izdelane iz trdega železa.

Mala travica je sledila borbi in umirala od razburjenja.

»Povejte mi, ali vas ne boli? Ako so okvirji tako močni, ali ni bolje odstopiti?« je vprašala palmo.

»Boli? Kaj pomeni boli, ko hočem priti na svobodo? Ali me nisi sama bodrila?« je odvrnila palma.

»Da, bodrila sem vas, ali nisem vedela, da je to tako težko. Zal mi je za vas. Vi tako trpite.«

»Molči, slabotna rastlina! Ne žaluj za menoj! Umrem, ali pa se oprostim.«

In to minuto se je razlegel zvonec udarec. Počil je debeli železni drog. Razsuli so se in zaženketali drobci šip. Eden izmed njih je udaril v ravnateljev klobuk, ki je šel iz rastlinjaka.

»Kaj pa je to?« je vzkliknil in se stresnil, ko je videl po zraku leteče kose stekla. Zbežal je iz rastlinjaka in pogledal na streho. Nad steklenim svodom se je ponosno dvigala oproščena zelena krona palme.

»Samo to?« je mislila ona. »In to je vse, zaradi česar sem se mučila in tako dolgo trpe-la? In to doseči je bil zame najvišji smoter?«

Bila je globoka jesen, ko je Attalea zravnala svoj vrh v prebito odprtino. Rosil je droben dežek napol s snegom. Veter je nizko gnal

sive, cunjaste oblake. Zdelo se ji je, da jo ob-jemajo. Drevesa so se že osula in izgledala kot brezoblični mrtveci. Le na smrekah in jelkah so ostale temnozelenke igle. Mrko je gledalo drevje na palmo. Kot bi ji hotelo povedati: »Zmrzněš! Ti ne veš, kaj je mraz, ki ne znaš trpeti. Zakaj si šla iz svojega toplega rastlinjaka?«

In Attalea je razumela, da je bilo zanjo vse končano. Zmrzovala je. Ali bi se znova vrnila pod streho? A ni se mogla več vrniti. Morala je stati na hladnem vetru, čutiti njegov naval in ostro dotikanje snežink, zreti na umazano nebo in na bedno naravo, na umazano zadnje dvorišče botaničnega vrta, na dolgočasno velikansko mesto, ki se je videlo iz megle, in čakati, da ljudje tam zdolaj v rastlinjaku odločijo, kaj se bo z njo zgodilo.

Ravnatelj je ukazal drevo požagati. »Mo-goče bi bilo zgraditi nad njo posebni klobuk,« je rekel, »ali bo dolgo? Zopet bo zrastle in vse zlomila. In pri tem bo to preveč stalo. Odžagajte jo.«

Palmo so privezali z vrvmi, da bi padaje ne razbila sten v rastlinjaku in so jo nizko, prav pri korenini odžagali. Mala travica, ki je ovijala deblo drevesa, se ni hotela ločiti od svojega druga in je tudi padla pod žago. Ko so palmo izvlekli iz rastlinjaka, so se valjali na odrezu preostalega štora od žage strti in zmečkani listi in stebela.

»Poberite te smeti in vrzite jih stran,« je ukazal ravnatelj. Trava je bila že porumenela in žaga jo je bila tudi zelo raztrgala. »Vsadite tukaj kaj novega.«

Eden vrtnarjev je s spretnim udarcem kopa- če izruval celo naročje trave. Vrgel jo je v košaro, odnesel ven in vrgel na zadnje dvorišče, ravno na mrtvo palmo, ki je ležala v blatu in bila napol zasuta s snegom.

(Prevel dr. J. S.)

zato, ker ni mogel preteptati njega samega. To, da si je porezal roke, ga ni motilo. Samo da se je masčeval! Pa tudi oni drugi se je masčeval z ovadbo na policiji.

○ Nagel kolesar. Prav brezobzirno je vozil neki kolesar v terek Pred škofijo. Pred stolnico je v naglici podrl Henrika Erzena na tla in jo odkuril dalje, ne da bi se zmenil še kaj za žrtve svojega divjanja po cestah. Erzen se je zgubil nezavesten. Dobil je prav občutne poškodbe. Pomagali so mu pasantje, ki so ga spremili domov.

Maribor

○ **Odlikovani narodni delavci z državne meje.** Nj. Vel. kralj Aleksander je radi izvanredno velikih zaslug, ki so si jih pridobili za ustanovitve naše narodne države, za narodno probudo na meji in za gospodarski napredek naših krajev, podelil visoka odlikovanja naslednjim možem iz okraja Maribor levi breg: Red sv. Save 4. razreda Evaldu Vračko, župniku, duhovnemu svetniku in načelniku Hranilnice in posojilnice v St. Ilju v Slov. goricah. Red sv. Save 5. razreda Francu Škof, župniku pri Sv. Antonu v Slov. goricah, Ivanu Dreisiebner, vzornemu vinogradniku na Spilniku pri Svedini in Franju Thalerju, dolgoletnemu županu, vinogradniku in agilnemu gospodarstveniku na »Karlovcem« pri St. Ilju v Slov. goricah. Zlate kolajne za državljanske zasluge je podelil Nj. Vel. kralj naslednjim kmetiskim možem: Filipu Galunder, dolgoletnemu županu in načelniku Kozjaške posojilnice pri Sv. Križu nad Mariborom, Francu Šparl, županu in vzornemu zadrugarju v Jarenini, Ivanu Urbas, županu in agilnemu gospodarstveniku na Slemenu pri Selnici ob Dravi, Josipu Reiter, večletnemu županu in narodnemu boritelju v Geršku ob Muri, Jakobu Gradišnik in Gregorju Zelenik, posestnikoma in narodnima organizatorjema pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu. Kralj je odlikovanje odredil že za 10-letnico obstanka naše države 1. decembra 1928, a odlikovanja so dospela le dni in bodo na slovesen način izročena odlikovancem v domačem kraju. Skoro vsi imenovanici so ob začetku svetovne vojne bili kruto preganjani radi svoje slovenske narodnosti in delovanja za Slovenstvo.

○ **Zanimiva 30-letnica.** Tridesetletnica maturo na tukajšnji državni gimnaziji so dne 1. in 2. julija slavili maturanti iz leta 1899. Maturiralo jih je 46, umrlo jih je od maturo do danes 16, tako da jih je ob 30-letnici ostalo ravno še 30. Med temi je 20 Slovencev in 10 Nemcev. Slavlja so se udeležili: Hren Viktor, železniški uradnik v Celju; Adolf Jost, predstojnik in pomožni komisar v pok. iz Dunaja; Lenart Josip, sodni svetnik v Mariboru; Merčun Anton, carski nadzornik v pok. iz Dunaja; dr. Frane Lukman, univerzitetni profesor iz Ljubljane; Petelinšek Martin, veroučitelj v Mariboru; dr. Rabecveč, okr. zdravnik v Peggau pri Gradcu; dr. Scherbaum Fric, veleindustrialec v Mariboru; Schivizhofen Viktor, višji rač. svetnik iz Grada; Sedlar Avgust, višji inšpektor davčne oblasti v Mariboru; Stefan Sušec, finančni svetnik iz Ljubljane. Drugi pa so se opravičili radi boleznimi ali radi drugih nujnih opravil. — Slavljenice je pri njihovi proslavi v hotelu »Pri zamorcu« počastil s svojo navzočnostjo šolski svetnik g. Franc Jerovšek, ki je edini še živ od Mariboru bivajočih profesorjev nekdanjih maturantov. Vsi udeleženci so se udeležili tihe vs. maše v Alojzjevi cerkvi, ki jo je daroval vseučiliški profesor dr. Lukman za mrtve tovariše in bivše profesorje. Pri prijateljskem sestanku so se navzoči še posebej spomnili svojega priljubljenega profesorja dr. Antona Medveda, ki jih je pred 5 leti pri tedanji slavnosti počastil. Od zadnjega sestanka so umrli: Franc Domanjko, poštni upravitelj v Gornji Radgani, dr. Otmar Franz, veleindustrialec v Ispernu ter Franc Voglar, ravnatelj državnega ženskega učiteljskega v Mariboru. Udeleženci so se dogovorili, da se še čez pet let gotovo zopet snidejo in so se z najboljšimi spomini razšli.

○ **Profesorski izpit je položila** le dni na belgrajski univerzi gđ. Klaudija Polimante, doma iz Maribora. Mlada profesorica je hčerka odlične slovenske rodbine iz Goriškega, ki živi v našem mestu in uživa splošno spoštovanje. Rajni oče g. profesorice je bil član visokospoštovane rimske plemiške rodbine. — Mladi profesorici naše iskrene čestitke!

○ **Gostilno Medved-Kirbiš** na Aleksandrovi cesti tik krčevinske meje je prevzel g. Franc Reininger, bivši gostilničar v Polički vasi pri Jarenini. Gostilno »Laheneir« na Frankopanovi cesti pa gospod Starman, prejšnji gostilničar pri Stožirju v Mlinski ulici.

○ **Nova trgovina v Mariboru.** Gospod Ivan Tabin, trgovec z manufakturami na Glavnem trgu si je svojo, od trgovca g. Starčiča kupljeno hišo v Verinjski ulici čisto na novo preuredil v udobno stanovanje in v pritličju pa v trgovino. Trgovske lokale je modernopremišljal, tako da izgleda Trpinova trgovina kot kakšna velika komestna izložba. V soboto, 6. julija bodo stalni odjemalci dobili v novi Trpinovi trgovini darove in sicer ostanke raznega blaga.

○ **Motorni čoln na Dravi v Mariboru** bo upeljala posebna družba podjetnih Mariborčanov. Na čelu te družbe je g. Miloš Oset, veletrgovec in posestnik na Glavnem trgu. Motorni čoln bo služil za prevažanje občinstva med Mariborom in kopalniščem na Felberjevem otoku, kakor tudi za vožnje po Dravi proti Plutju in nazaj. Ker je to nekaj posebnega za Maribor, je vzbudila ta novotarija skoro toliko zanimanja, kakor nameravani aerodrom na Tezni.

○ **Usoda baronice Giers.** Vdova po znanem ruskem poslaniku baronu Giers biva že dolga leta v Mariboru in živi v veliki bedi. Dama je stara 80 let in stanuje na Glavnem trgu v hiši trgovca gospoda Tkalec. Nedavno je dobila povelje za deložacijo in tako mora častita starica pod milo nebo, ker ne more dobiti nikogar, ki bi jo vzel pod streho. Mestna občina jo misli naseliti v zasilnem stanovanju v dragonski vojašnici.

○ **Paláci trgovca g. Klanjšeka in mesarja g. Vlahoviča** sta že pod streho in bosta do septembra popolnoma gotovi, da se bosta lahko lastnika že vselila s svojimi družinami. Gospod Vlahovič bo spodnje prostore oddal trgovcem in obrtnikom v najem. Gospod Klanjšek bo pa v spodnjih lokalih ustanovil novo specerijsko in trgovino z mešanim blagom.

○ **Mariborčani gredo prihodno nedeljo k Sv. Marijeti ob Pesnici**, kjer bo v lepem zelenem vrtu župana in gostilničarja gosp. Škerjaja velika domoljubna prireditev tamojšnje podružnice »Jugoslovanske Matice«. Prireditve pri Sv. Marijeti so vsako leto vabljive in mične. Kmetice in dekleta napečejo navadno domače okusne gibanice in druge slovenjgorske specialitete in gostilničar postreže z lastnim izbornim vinskim pridelkom izpod Sv. Urbana. Na veselilni prostor je po lepa pot mimo Sv. Petra po novi okrajni cesti in od tam čez Grušovo. Vozili bodo pa tudi z glavnega kolodvora mariborski avtobusi tje in nazaj. Dobro bi bilo, da bi kdo organiziral skupni pohod te slavnosti iz Maribora.

○ **Brata Scherbaum** sta te dni začela graditi na voglu vis-a-vis frančiškanske cerkve velike prilijene trgovske lokale na mestu, kjer je sedaj bil

zidani plot. Tu bo stalo devet okusno sezidanih trgovskih in obrtnih lokalov. Pročelje bo okusno ozaljšano, tako da bo ta del Aleksandrove ceste in Kopalniške ulice dobil lepše lice. Bajje ima tvrdka Scherbaum že sedaj mnogo reflektantov za te lokale. Stavbena dela je prevzela tvrdka inž. Accetto.

○ **Za šoferje in lastnike avtomobilov** je policijski komisarjal izdal nalog, da morajo vozači imeti pri sebi potrebne listine, s katerimi lahko izkažejo, da so prestali pravilno preizkušnjo kot vozači in kakke tipe so vozila. Istotako morajo imeti šoferji oziroma lastniki vozil kontrolne listine vedno pri sebi. Kontrolna komisija bo tudi izdala sedaj nove evidenčne številke za vozila vseh vrst.

○ **Pogreša se.** Pod tem naslovom je prinesel »Slovenec«, dne 2. t. m. vest, da sem se izgubil. Ugotavljam, da je ta vest izmišljena in, da se nahajam zdrav pri svojih starših v Mariboru. — Metod Spindler, cand. med.

○ **Delovanje mariborskega prostovoljnega rešilnega oddelka** v mesecu juniju 1929. V juniju 1929 je rešilni oddelki prihitel na pomoč v 188 slučajih, kateri se razdele sledeče: 105krat pri nezgodah, 18krat pri kirurških in 22krat pri notranjih boleznih. Oddelki je interveniral pri ženskih boleznih in porodih v 23, pri duševnih in živčnih boleznih v 9, pri samomorih v 3, in pri raznih drugih boleznih v 8 slučajih. Za izvršitev teh pomoči sta rabila 2 zdravnik in 404 možja 7340 minut ali 5 dni, 2 uri in 20 minut. Povprečno je prišlo čez 8 slučajev na dan. Od teh 188 intervencij jih odpade 70 potom telefona, 75 na osebne prošnje in 43 po zdravniškem nakazilu, pri čemer se je nudila pomoč 106 možkim in 82 ženskim osebam. V 130. slučajih se je rabil rešilni voz, medtem, ko so v 58. slučajih zadostovale samo obveze.

○ **Stavbna zadruga Ribniška koča, r. z. z. o. z. v Mariboru**, obvešča svoje člane, da se vrši združni redni letni občni zbor dne 15. julija t. l. ob 19 v restavraciji Narodnega doma z običajnim dnevnim redom.

○ **Rdeči križ, Podbrežje.** Dne 1. junija t. l. se je ustanovil v Pobrežju »Krajevni odbor društva Rdečega križa SHS«. Kot predsednik je izvoljen g. Matija Volk, vpok. žand. poročnik. Pobrežje, Cesta na Brezje, št. 36, kamor naj se adresirajo eventualni dopisi.

○ **Zanimiva pravda.** Prve dni meseca avgusta se bo pred tukajšnjim okrajnim sodiščem vršila razprava v pravdi, ki jo je naperil tukajšnji zdravnik g. dr. Vilko Marin proti sanit. referentu g. dr. Iv. Jurčeku. Ozadje te tele tožbe je čisto privatnega značaja. Kljub temu pa se za razplet cele zadeve mariborsko občinstvo izvanredno zanima.

○ **Novo prosvetno društvo** nameravajo ustanoviti možje in fantje v Radvanju pri Mariboru. Delokrog društva bi se raztezal tudi na Novo vas. Nedavno so v tej vasi ustanovili pevsko društvo, ki se zelo lepo razvija.

○ **Zadruga »Radioamater« v Mariboru** se je na novo konstituirala. Za načelnika je bil izvoljen g. dr. Janko Kovačec, ravnatelj Oblasne hranilnice v Mariboru. Opozarjamo društva in zasebnike, ki si hočejo nabaviti Radio-aparate in želijo na dom napeljati radio, naj se obrnejo na to zadrugo, ki preskrbi vse to po najugodnejših pogojih. Pisarno ima zadruga v palači Zdrušno-gospodarske banke, Aleksandrova cesta št. 6.

Celje

○ **Izvestje državne realne gimnazije v Celju.** Za šolsko leto 1928-29 je izdalo Podporno društvo za ubože učence drž. realne gimnazije zopet lično in vsebinsko zanimivo izvestje. Splošno zanimiv in znanstveno važen je članek prof. Srečka Brodarja o Potočki zijalki na Olševi, kjer je g. pisec jeseni 1. 1928. zasledil paleolitsko postajo in s tem izsledkom obrnil na Olsevo pozornost mnogostevilnih paleontologov. Pisec pregledno navaja naloge, ki se za paleontologijo ob tej najdbi stavijo, in razčlenjuje svojstvenosti geoloških dob in njih razmerje do človeka. Glede Potočke zijalke prihaja do zaključka, da jo je priležati v starejši odelci aurignaske dobe. Vsekakor je ta članek velezanimiv in bo gotovo pobudil mnogo zanimanja za znanstveno delo g. prof. Brodarja. — V nadaljnjem je izvestje posvečeno poročilom o stanju zavoda in učnih uspehih. Na zavodu je v prelošem šolskem letu poučevalo 22 profesorjev, suplentov, učiteljev večščin in zač. predmetnih učiteljev ter 2 pomožni učitelji. Učiteljska knjižnica razpolaga z 4236 deli v 12.408 zvezkih, dijaška pa z 1065 zvezki. V Dijaški kuhinji je prejemale hrano 95 učencev gimnazije, trgovske šole in meščanskih sol ter bilo tekom leta razdeljenih 16.000 porcij. Podporno društvo za ubože učence je izposodilo okoli 1800 knjig ter podelilo 18 učencem obutev, enemu pa obleko. Na zavodu je bilo v prelošem šolskem letu 418 moških ter 90 ženskih učencev odn. učenk. — Nakup izvestja, ki se dobi pri ravnateljstvu gimnazije in katerega izkupilek gre v prid Podpornemu društvu za revne učence, toplo priporočamo.

○ **Stara Gradiška** je menda edini kraj, pred katerim imajo tudi taki ljudje respekt, ki so jim sicer zakonske določbe malenkost. Pa se kljub temu še vedno najdejo »junaki čednosti«, ki jih je sodišče prisiljeno izročiti temu zavodu radi poboljšanja in potrebne karantene. Tako sta samo po odloku celjskega okrožnega sodišča odšla za tri leta v Staro Gradiško večerj dva, jutri pa odide še tretji. Prvi je komaj 20-letni Joža Skok iz Bočne pri Gornjem gradu. Ne piše se zaman Skok, kajti delal je take skoke preko paragrafov, da je sedel že štirikrat radi zločina tatvine in težke telesne poškodbe, trikrat pa radi prestopka tatvine in zakona o zaščiti države. Pravkar pa je odsedel šest mesecev težke ječe, ki mu jih je prisodila celjska okrožna sodnija radi zločina zoper 7. božjo zapoved. — Njegov tovariš na poti v Staro Gradiško je za tri leta starejši Josip Kotnik iz Dola pri Hrastniku. Kradel je nepoboljšljivo in se vlačil brez dela in stanovanja, čeprav bi lahko imel oboje, ako bi bil pošten. — Jutri bo tema sledil možakar starejšega datuma, 38-letni Milan Komrizer iz Broda na Kolpi. Radi tatvine in goljufije in ker je oko postave žalil, je bil zaprt ter gre sedaj pokoro delat.

Sport

SK Jadran. V četrtek, dne 4. t. m. ob 20 redna seja upravnega odbora v Narodni kavarni. Prosim za točno in polnoštevilno udeležbo. — Tajnik. Službeno iz LHP-a. Seja upravnega odbora se vrši danes v četrtek ob 20 v damskem salonu kavarne Emona. Naprošajo se vsi gg. odborniki, da se seje udeležijo. — Tajnica.

SK Bata (Zlin) : SK Ilirija. V soboto in nedeljo 6. in 7. t. m. igra v Ljubljani češkoslovaško moštvo SK Bata proti SK Iliriji. Naša publika, ki si želi internacionalnih tekem, ki so v zadnjem času res zelo redke, bo vsekakor znala ceniti trud SK Ilirije in se bo gotovo oddolžila z obilnim posetom. Obe tekmi se vršita na igrišču Ilirije. Pričetek se objavi pravočasno.

Razpis juniorskih tekem za prehodni pokal SK Ilirije. Z namenom, da pripomore k napredku in organizaciji nogometnega naraščanja, razpisuje SK Ilirija vsako leto juniorske tekme za prehodni pokal kluba. Letošnje tekme se bodo pričele v

Gospodarstvo

Socialno zavarovanje

Statistično delo, ki ga opravljajo naše socialnozavarovalne naprave, ni brezpomembno za splošno gospodarsko statistiko, ampak daje lepo sliko gospodarskih razmer.

Tako vidimo v statistiki zavarovancev v posameznih strokah dne 30. junija 1928 in 30. junija 1927, kako se je razvijala konjunktura v posameznih panogah našega gospodarstva. Pomisliti je seveda, da je danes število zavarovancev v Sloveniji že preseglo 100.000 oseb, torej predstavlja eno dvanajstino vsega prebivalstva Slovenije. Samo OUZD je štel 1. junija t. l. že 98.653 zavarovancev; nadalje Trg. boln. in podp. dr. čez 4000. Lahko cenimo, da je bilo ca. 50.000 oseb zaposlenih v industriji, ostalo pa v obrtnih in trgovini.

Po posameznih strokah je bilo število zavarovancev in povprečno zavarovana dnevna mezda sledeča:

	30. 6. 1927	30. 6. 1928.
Poljed.	886 26.45	1013 26.53
Promet	1725 27.79	1682 28.40
Rudarstvo	162 30.36	185 31.05
Kamen	4867 26.97	5918 27.34
Kovinska	7437 21.34	8060 23.20
Kemična	2596 34.53	2096 32.78
Tekstilna	6020 24.61	7240 25.10
Papirna	2007 29.35	2083 30.16
Usnjarska	2537 30.09	2403 30.36
Lesna	12.427 24.36	14.320 26.14
Hranilna	5322 23.61	5324 23.80
Gost., kav.	2757 19.67	2976 20.11
Oblacična	10.360 12.87	10.247 14.73
Gradbena	9551 31.05	11.656 31.19
Poligr.	835 38.64	928 38.11
Sanit.	1573 21.73	1724 22.37
Trgovina	5573 21.69	5532 22.78
Pisarne	935 35.57	1044 35.52
Gospodinj.	6764 14.52	7037 14.84
Prosti pokl.	1030 29.85	1025 31.97

Največ članov zaposluje lesna stroka, kateri sledi gradbena, potem oblacična stroka. Najmanj zavarovancev je v rudarstvu, kjer so bratovske skladnice posebne organizacije zavarovanja. Najvišjo zavarovano mezdo izkazuje poligrafija s 38.11 Din na dan in na osebo (moški 41.52 Din, ženske 31.34 Din), najnižjo pa oblacična industrija: 14.73 Din (moški 16.06 Din, ženske 12.80 Din) in gospodinjstvo: 14.84 Din (moški 21.60 Din, ženske 14.42 Din).

Pri primerjavi 1927 in 1928 se vidi, da je lesni industriji uspelo zvišati število delavstva za ca. 2000 oseb, ravno toliko gradbeni stroki. S tem je v zvezi tudi zvišanje števila delavstva v industriji kamna in zemlje. Znatnejši napredek beleži tekstilna industrija, ki zaposluje že 7240 oseb (2175 moških in 5065 ženskih). V glavnem stacionarne pa so ostale sledeče stroke: promet, papir, hranila in trgovina. Nazadovanje beleži le oblacična industrija, potem pa usnjarska stroka v glavnem radi slabše konjunktore v teh strokah.

V splošnem je zavarovana mezda narastala; izjemo beleži le poligrafija, kjer pri istočasnem povečanju števila zavarovancev od 835 na 928 padla povprečna zavarovana mezda od 38.64 na 38.11 Din, kar je pripisovati dotoku slabše plačnega delavstva. Tudi v kemični stroki je padla povprečna zavarovana mezda.

KONKURZI IN LIKVIDACIJE

Likvidacija: Pionir, a. d. v Belgradu, stavbeno podjetje; kapital 2 milj. Din (prej 10 milj.), že od 1913 brez dividende.

Likvidacija: Zvezna tiskarna in knjigarna, družba z o. z. v Ljubljani je prišla v likvidacijo.

Odprava konkurza: Jugoslovanska tovarna kartonaže in papirnih izdelkov Josip Krmpotič, Vir-Domažale (vsa masa razdeljena).

Naše svilarstvo stalno napreduje. Število gojiteljev se večja, kakor se tudi izboljšuje kvaliteta. Tako je bilo v celji državi lani pri 46.251 gojiteljih producirano 1.145.000 kg kokonov napram 221.000 kg v letu 1920. Največja je bila lani produkcija v Južni Srbiji (488.000 kg), nadalje v Vojvodini 387.000 kg, v Sev. Srbiji 161.000 kg, v Hrvaški 107.000 kg in v Dalmaciji 1.500 kg.

Znižanje kapitala: »Eta«, tovarna gorčice, družba z o. z. v Kamniku od 112.500 na 100.000 dinarjev.

Borza

DENAR

Mednarodno so bile vse devize čvrstješe pa tudi pri nas so se tečajev večinoma ucvrstile. Promet je bil prav znaten posebno v devizah London in Berlin. V vseh devizah je intervenirala Narodna banka z izjemo Trsta, kjer je bilo zaključeno privatno blago.

drugi polovici julija in se bodo vršile po sledečem pravilniku: 1. Za izvedbo tekem osnuje SK Ilirija vsako leto poseben medklubski odbor, v katerega imenuje SK Ilirija načelnika in tehnične funkcionarje ter vsak sodelujoči klub po enega odbornika. 2. Pokal postane trajno lastnina kluba, ki zmaga v pokalnih tekmah tri leta zapored ali petkrat prekinjeno. Do tega časa ostane pokal v začetni posesti vsakokratnega zmagovalca, ako more nuditi jamstvo za ohranitev darila; drugače hrani pokal SK Ilirija. Začasni posestnik je dolžan vrniti pokal mesec dni pred vsakoletnimi novimi tekmami SK Iliriji. Zmagovalce leta 1928 je bilo juniorsko moštvo SK Ilirije. 3. Pravico do sodelovanja imajo juniorska moštva klubov LNP, nadalje tudi moštva, ki niso včlanjena v LNP in šolski zavodi. Starostna meja za igralce je 18 let (letos rojstni letnik 1911 in več). Pred pričetkom vsake tekme se morajo igralci izkazati z rojstnim listom, domovinskim listom ali zadnjim šolskim spričevalom; igralci, ki se ne bodo izkazali, ne bodo smeli nastopiti. Vsak igralec more igrati tekom ene pokalne konkurence le za en klub. 4. Moštvo, ki krši ta pravilnik, zgubi tekmo z 0:3. Proteste glede upravičenosti nastopa katerega igralca je treba ustmeno prijaviti sodniku pred začetkom drugega polčasa dotične tekme ter pisмено priporočeno predložiti na naslov SK Ilirije tekom 48 ur, drugače se jih ne vpošteva. Proteste rešuje končno veljavno medklubski odbor. 5. Tekmuje se po tekmovalnem pravilniku JNS, v kolikor ni posebnih določil v samem razpisu, in sicer po možnosti po sistemu na točke, ako pa to ni mogoče, po pokalnem sistemu. Vsaka tekma traja dvakrat 35 minut. Ako se tekmuje po pokalnem sistemu, se neodločene tekme podaljšajo za dvakrat 10 minut; ako ostane rezultat tudi nato neodločen, določi zmagovalca žreb. Moštvo, ki samolastno zapusti igrišče, zgubi tekmo in ne more več nastopiti v pokalnih tekmah dotičnega leta. Moštva morajo nastopiti v enotni opreml. V primeru poškodb je dovoljeno

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaj.) Amsterdam 2287.50 bl. Berlin 1355.75-1358.75 (1357.25). Bruselj 791.07 bl. Budimpešta 993.42 bl. Curih 1094.40-1097.40 (1095.90). Dunaj 799.05-802.05 (800.55). London 275.86-276.66 (276.26). Newyork 56.825 bl. Pariz 222.90 bl., Praga 168.20 do 169.— (168.60), Trst 297.05-299.05 (298.05).

Zagreb: Amsterdam 2283.—2289, Berlin 1355.75 do 1358.75, Budimpešta 993.42 bl., Curih 1094.40 do 1097.40, Dunaj 799.05-802.05, London 275.86 do 276.66, Newyork 56.765-56.965, Pariz 221.95 do 223.95, Praga 168.20-169, Trst 296.96-298.96.

Belgrad. Amsterdam 2289.50-2295, Berlin 1355.45-1358.75, Bruselj 789.57-792.57, Dunaj 799.05-802.05, London 275.86-276.66, Newyork 56.765-56.965, Pariz 221.20-223.20, Praga 168.20-169, Bukarešt 34.25-33.75.

Curih: Belgrad 9.1275, Berlin 123.85, Budimpešta 90.53, Bukarešt 3.08375, Dunaj 73.075, London 25.21, Madrid 73.65, Newyork 51.98, Pariz 20.3275, Praga 15.385, Sofija 3.75, Trst 27.19875, Varšava 58.275.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12.48%, v Londonu 276.51, v Newyorku 175.60, v Pragi 59.90.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana: Celjska 170 den., Ljubljanska kred. 123 den., Praštediona 850 den., Kred. zavod 170 den., Večje 125 den., Kranjska industr. 260 den., Ruše 275 do 285, Stavbna 50 den., Šesir 105 den.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 407-408 (407), kasa 407-408, termini: 7. 408.50-410, 11. 423-425, 7% inv. pos. 83-84, agrari 50.50. — Bančni pap.: Union 202-203 (202), Hrv. 50 den. Kred. 93 den., Juno 82-83 (82), Lj. Kr. 123 den., Medjun. 56 den., Prašted. 852.50-860, Srpska 152-154 (152), Zem. 107.20. — Ind. pap.: Guttman 205-206 (206), Slavonija 175 bl., Slavski 100-101 (101), Danica 135 bl., Sečerača 405-410, Osj. ljev. 200-210, Brog. vag. 140-150, Union 170-175, Trbovlje 465-467.50 (470), Večje 125 den., Nar. šum. 32-40, Piv. Sar. 215 bl., Jad. plovidba 575.

Belgrad. Narodna banka 7700, 7% inv. pos. 84.75-85.50, agrari 49.50-50.50, vojna škoda 406-407, 7. 409.

Dunaj. Don. sav. jad. 81.78, Wiener Bankverein 22.05, Bodeneredit 100.80, Creditanstalt 53, Escomptes. 21.50, Union 24.80, Aussiger Chemische 235.75, Alpine 39.75, Trbovljska 75.50, Leykam 6.82, Rima Murany 110.20.

Žito

Stalno naraščanje cene na svetovnih žitnih tržiščih za pšenico je omogočilo naši pšenici, ki je v glavnem ostala nespremenjena v ceni, izvoz v relaciji Braila. To je vsekakor važen moment za presojo položaja na naših domačih žitnih tržiščih. Blago se izvažajo po vodni poti največ iz postaje Srbobran, kjer je tudi cena pšenice poskočila radi tega ugodnega momenta na 215 Na drugih postajah se dobi gornjebebačka pšenica po 210, v koruzi ni nikakih izprememb, cena za zobato koruzo varira med 217.50 in 220 bačka nakladalna postaja. Ugodni položaj na žitnem trgu je pomagal tudi pšeničnim mlavskim izdelkom, ki so zadnji čaš imeli stalno slabo tendenco, do boljše ucvrstitve. Pšenična moka srednje bačke znamke velja 310.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene. Novi Sad. Pšenica bč. 207.50-201.25, gor. bč. pot. 210-215, bn. 210-215.50; koruza bč. 215-220; moka 0 g 320.50-312.50, 2 282.50-292.50, 5 267.50-277.50, 6 260-265, 7 240-250, 8 140-150; otrobi bč. 120-130. Promet: 28 v pšenice, 51 koruze, 6 moke; skupaj 85 vagonov.

Budimpešta. Tendence čvrsta. Pšenica, oktober: 23.85-23.87, zaklj. 23.87-23.88; marec: 25.85-26, zaklj. 25.91-25.92; rž. oktober: 19.05-19.07, zaklj. 19.06-19.08; marec: 20.75-20.78, zaključek 20.78-20.80; koruza, maj: 19-18.90, zaklj. 18.91-18.92; julij: 23-23.30, zaklj. 23.28-23.32.

Živina

Na ljubljanski sejmi 3. t. m. je znašal dagon (v oklepaju število prodanih glav): 305 (82) konj, 59 (40) volov, 66 (20) krav, 17 (13) telet in 337 (280) praškov za rejo. Cene boljšim volom so se podražile, kakor so bile cene telet tudi čvrstješe. Zlasti živahna je bila kupčija s praški za rejo, pa tudi s konji; nekaj klavnih konj je bilo prodanih za izvoz v Trst. Notirali so (v oklepajih cene prejšnjega sejmaja 19. junija): voli I. 11.50 (11.25), II. 10.50 (10) in III. 9 (9), krave debele 5.50-7.50, (5.50 do 7.50), klobasarije 4-5 (4-5), teleta 13-15 (13-14) Din za kg žive teže; konji in praški za rejo po kakovosti in velikosti.

VMilano notirajo: voli I. 5-5.50, II. 4.50 do 4.90, III. 3.20-4.40, krave I. 4.60-5.20, II. 3.70-4.50, III. 2.60-3.60, bikli I. 4.60-5, II. 4-4.50 lire za kg žive teže. Nadalje je bilo prošli teden prodano 274 jugos

Sveta življenje in vrvenje

Kralj Fuad v Pragi

Praga, 2. julija.

Morda vas bo zanimalo, morda ne. Le svojo dolžnost vršim, če kaj napišem o tej stvari. Saj je bil egiptovski kralj Fuad prvi kralj, ki je kot gost spal v Hradčanskim dvorih.

Pravijo, da so velike nepravilnosti z orientalskimi vladarji. Doslej so različni kani, šahi, kralji in drugi vladarji raznih imen z bližnjega in daljnega vzhoda obiskovali le Pariz, redko še katero drugo evropsko mesto na zapadu — kralj Fuad pa si je dovolil izjemo in si je za svoj obisk izbral tudi Prago. Pražane zastran njega ni ravno skrbelo; dostojno, lepo, prav kakor se spodobi, so ga sprejeli. Toda skrbelo je odlične glave, kaj bo s haremom, če ga nemara kralj Fuad vozi s seboj po evropskih mestih. Ta skrb pa je bila odveč, ker je kralj to reč pustil doma. Potuje in si ogleduje mesta in druge lepe stvari le z moškim spremstvom. Meram povedati, da je tega spremstva precej. Našel sem kakih 25 gospodov. Vsak teh gospodov se je ob odhodu iz Prage pripeljal na kolodvor s svojim avtom in s častnim spremstvom. Koliko pa vozi egiptovski kralj še slug in drugega osebja s seboj, ne vem. Nisem prašal in ne videl.

Sicer pa, da začnem od kraja. Slučaj je nanesel, da sem videl kralja Fuada. Prvi dan, ko sem se javil na Hradčanih v zunanjem ministrstvu pri ljubeznivem gospodu dr. Valterju, je nakrat završalo spodaj na dvorišču: »Kralj Fuad se bo peljal ven!« Jasnó: vse je drlo k oknom. Spodaj na dvorišču se je zbrala mladež, ki je bila pravkar prišla v Prago na orlovske slavnosti, zgoštila se je v špalir, žvrgolela in cepetala na vso moč ter stegovala vratove, kdaj se bo gospod kralj pojavil. Čehi so namreč svoj demokratski duh izpopolnili tako daleč, da razen naslova »pan«, kar po naše znači gospod, ne obstoji zanje nič drugega, noben drug pridevni naslov.

Tedaj se je pojavil iz dvorov prvi avto. Kralj Fuad. Gromko klicanje, mahanje, vihanje mladit, avto za avtom šviga mimo in ven v mesto. Kralj Fuad si je šel ogledovat Prago.

Po postavi je kralj Fuad krasen, zares lepo zračen človek. Precej obilen je, krepak, močan, obraz mu je poln, zalit. Oči ima žive, velike. Drugače popolnoma po naših pojmi in po našem obnašanju in naše noše človek. Skratka: Evropejec. Le rdeč fes na glavi izpričuje vero in domovino. Nekaj posebnega so njegovi brki. Človek koj dobi vtis, da si mož brke skrbno goji, da so mu predmet posebne brige in ljubezni. Ko se je peljal mimo, sem ga občudoval: zleknjen v avtomobilu se je nagnil z glavo nazaj in postrani. Pa je gledal in ljubeznivo odzdravljaval. Brke je imel nasukane na kvišku v dve ostrini — nekaj posebnega sploh!

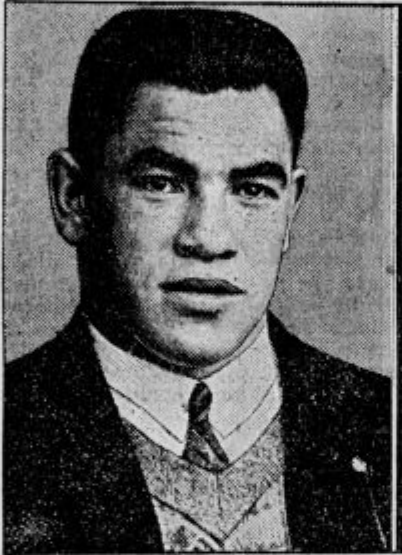
Tudi drugič sem ga slučajno videl. Čakal sem nekoga na kolodvoru, pa zagledam na tiru dvorni vlak. Vlak egiptovskega kralja ima pet vagonov, na zunaj preprostih, kakor je kralj sam preprost po zunanosti in noši. Skozi okna sem pogledal v notranjost in tam so krasne stvari. Brušena ogledala, pozlačeni svečniki, lestenci v vseh oblikah, ob oknih pa stoji lepo zraščene majhne palme. Zunanji znakov na vagonih ni. Nobene krone, sploh nič. Tudi kralj se nosi prav tako, kot vsi, ki ga spremljajo. Šimi čevlje je imel tistikrat ob odhodu, črne modne hlače, nekak suknjič bolj modre barve, fes — prav tako je bilo oblečeno njegovo spremstvo, samo da so drugi imeli suknjiče črne.

Z mladeniško čilostjo se je pognal kralj iz avtomobila in stopil po preprogi skozi poseben peron na kolodvor v vlak. Vojaška četa je tvorila špalir. Kralj se je odpeljal v Plzen in Karlove vari.

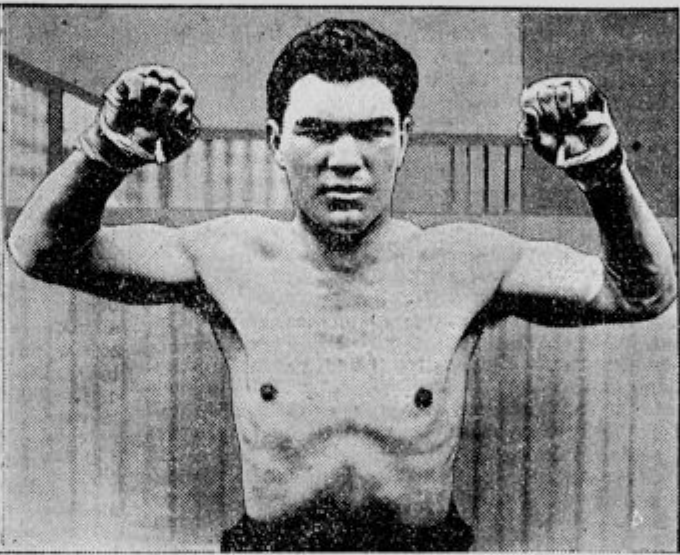
Pred kolodvorom se je nabralo nič koliko redovnih Pražanov. Mestna straža je napravila kar avtomobilsko ograjo čez trg, tramvaji so za čas obstali na obeh straneh. Potlej pa se je vse zgostilo v vrvež in razpravljanja o kralju Fuadu ni bilo konca. Kakšen da je, koliko je star, koliko dni je bil v Pragi in tako dalje.

Ves čas, ko je Fuad bival v Pragi, je na Hradčanih vihrala egiptovska državna zastava, enaka zastava je bila tudi na kolodvorskem poslopju.

Čul sem, da se je spremstvo in služabništvo kar navadilo Evrope in jih ni nič kaj volja iti nazaj v Egipt. Tam da ni piva niti šunke — Praga ima obojega dovolj in odlične vrste. Ne vem, ali so bili služabniki ali spremstvo, ki sem jih videl še po odhodu kralja v Pragi. V hotelu sem jih bil zapazil, ko so prišli. Kakšnih 15 jih je še bilo, vsi v fesih, drugače po naše oblečeni. Njih govor je kričel, nekako zadirčen. Pili so pivo in smejali bi se rad, ko sem jih gledal, kako so si oblizovali pene od piva, ki so se kot lep kontrast prijele njihovih črnih ustnic in temne kože. Ti fantje pa so bili za razliko od onih, ki so spremljali kralja v avtomobilih, vsi temne polti, skoro črni, zagorelih obrazov. Na licih so imeli po tri vreze, enako oddaljene in vzdolž lica potegnjene. Menda v okras obraza. Nekateri so imeli te praskam podobne vreze večje, drugi celo okrašene z manjšimi vrezki, da je izgledalo kot drevesne vejice. Te vreze menda dobijo, ko so še mladi, da se za časa zarastejo in postanejo — okras lica. Vsak po svoje, kajne! F. S.

Rokoborstvo za svetovno prvenstvo. Kakor smo že poročali, se je 27. junija vršil v New Yorku izločitveni boj med dvema rokoborcem za svetovno prvenstvo. Zmagal je Nemes Maks Schmeling (desno) nad Špancem Paolinom (levo).

Roparij žen v Los Angelesu

Odkar policija v Chicagu zelo odločno nastopa proti banditom, ki so bili znani kot najnevarnejši v celi Ameriki, so se čikaški zločinci začeli seliti v Kalifornijo. In tako je Los Angeles zadnje mesece največ trpel od teh zločincev. Ne mine skoro dan, da ne bi policija zabeležila kak velik vlom, umor ali rop žene. Zdi se, da so se s temi zločinci priselili v Los Angeles tudi profesionalni roparij žen in trgovci z belimi sužnji, ker vsak teden izginje v Los Angelesu po pet, tudi do deset mlajših žen in deklet. Ti banditi so tako drzni, da izvršujejo svoje rope pri belem dnevu in sredi mesta. Običajno vozi avtomobil počasi ob kaki ženi, nenadoma skoči nekdo iz avtomobila, zgrabi ženo in jo zvleče v avto, ki nato z veliko brzino oddrda. Policija doslej ni mogla prijeti niti enega bandita. Policijsko ravnanje se je obrnilo na čikaško policijo in jo prosilo, naj pošlje v Los Angeles čikaške detektive in policiste.

Poslanik Dawes — častni doktor. Oksfordska univerza je imenovala ameriškega poslanika v Londonu, Dawesa, za častnega doktorja. Novi častni doktor (desno) zapuša po promociji univerzitetno poslopje.

Boj proti malariji na Bolgarskem

Kadar nastopi vročina, prične na Bolgarskem kositi malarija, katere še do danes niso mogli izkoreniniti. Glavna gnezda malarije so južni topli kraji, dalje kraji ob Donavi, kjer so velika močvirja, in dolina reke Marice. Da se izkorenini gnezdo te nevarne bolezni, bi se morala izsušiti vsa ta močvirja, v katerih se rede komarji prenašalci bolezni. Bolgarsko ravnateljstvo za narodno zdravje je zahtevalo od vlade kredit pet milijonov levov za nabavo kinina, ki ga bodo razdelili med prebivalstvo teh krajev.

Za duha in srce

Iz filmskega sveta

KJE SE SNEMA?

Seveda največ v Ameriki. Filmsko mesto, ki je v resnici pravilni umotvor človeške fantazije je Hollywood v Kaliforniji. To je mesto iz lesa in lepenke in obsega velikanske razdalje. Kdor bi hotel vse te razdalje prehoditi in si vse ogledati, bi potreboval cele tedne. Misli mi moramo, da se v Hollywoodu na en dan hkrati snema do trideset filmov različne vsebine. Zato vidiš tu pokrajine in stavbe iz vseh delov sveta in iz vsake zgodovinske dobe, v katerem kraju in času se pač film vrši. Kalifornija je dežela solca, zato so kulise in stavbe papirnate ali lesene, ker le redkokrat dežuje.

Evropska manjša izdaja ameriške filmske metropole je pa mesto Neubabelsberg pri Berlinu. Ta kraj je v toliko interesantnejši od Hollywooda, ker je manjši in bolj skupaj ležeče stavbe dovoljujejo hitrejši pregled vseh kompleksov. Stavbe so masivnejše kot v Kaliforniji radi večjih vremenskih nepravilnosti. Zraven mogočnega viteškega gradu, ki je že v precejšnjih filmih igral važno vlogo, stoji veličastna katedrala. Poleg nje spet nujorški nebotičnik in nekoliko dalje ogromen kolodvor evropskega vlemesta. Spet dalje vidiš pristanišče, v katerem je ukrčen oceanski parnik. V tej pokrajini je zgrajeno tudi celo majhno mestce z ličnimi hišicami, katerih fasade se dajo večkrat menjati. Del prostora je spremenjen v pokrajino na mesecu z ogromnimi kraterji, na katerem filmski režiser Fritz Lang že par let snema vefilm »Žena na lunie«.

Južnonemško filmsko mesto je Geiselsgasteig pri Monakovem, ki je pokrajinsko mnogo slikovitejši kot Neubabelsberg. Leži v bajnolepi dolini reke Izare, ki je krog in krog obdana z romantičnimi temnimi gozdovi. Tu si moreš ogledati v majhnem mestne dele Florencia in Benetk, mestno obzidje Pize, starogrške hiše, švedsko vas, cerkev v starogotskem slogu, hodnik srednjeveškega samostana, skratka mestne in pokrajinske slike, kot si jih le more človeška domišljija zamisliti. Posebno slikovite so orientalske stavbe: templi, mošeje, visoka indijska mestna vrata, potem ozke arabske uličice in skriti kotički. Vse to napravlja na tujca nepozaben vtis.

Vsa ta tri rojstna mesta filma imajo nekaj skupnega: vsak dna nove stavbe in naprave in vsak dan nove tehnične iznajdbe.

V »Ljubljanskem dvoru« teče te dni film: »Izpoved vojnega kurata« z Igo Symom v glavni vlogi, katerega je izdelala dunajska Sascha-film. Vsebinsko spominja na prve boje Avstrijcev z Rusi v Galiciji in je prežet lahne ironije na stari okoreli avstrijski militarizem, zlasti na njegovo vojno justico. Režiser Otto Hans je izberno, mnogokrat naravnost duhovito komponiral posamezne dogodke. Po spovedi seljaka Wojciecha pa je napravil veliko napako, ker ni nobene psihološke utemeljitve, zakaj gre vojni kurat braniti seljakovo nedolžnost k divizionerju. Menda vendar noče režiser slikati idealnega in vseskozi vestnega duhovnika Schmitza, kot da on izdaja spovedno molčečnost. Tega priljubljene vojni kurat ne zasluži. Kljub tej nemajhni psihološki hibi je film vendar simpatičen.

Poglejmo nove knjige

Louis Ponnelle et Louis Bordet: Saint Philippe Néri et la société romaine de son temps je naslov obširnega, globokoga in bogatega dela, ki je bilo pravkar odlikovano z nagrado Francoske akademije (Založba Bloud & Gay, Pariz). — Svojevrsna knjiga je izšla v založbi Kra, Pariz: Histoire de la littérature féminine en France. Tu nam Jean Larnac predstavlja ne le francoske pisateljice, temveč tudi vse druge ženske, ki so tekom stoletij vplivale na razvoj francoskega slovstva, bodisi da so inspirativno, bodisi da so materijalno podpirale slovstveno snovanje — in kako važna je bila uloga baš teh žen v francoskem solstvu, nam ta knjiga razodeva. — Med najmlajšimi francoskimi pisateljci si moramo zabeležiti ime Marcel Arland. S svojim romanom v treh zvezkih »L'ordre« (založba Nouvelle Revue Française, Pariz) je postavil mojstrovino izredne subtilnosti in prodornosti v kaotičnost sodobnega življenja ter človeškega intelekta. — Iz Baudelairejeve zapuščine objavlja založba Emile Paul, Pariz, še nepriobčene pesmi: »Vers retrouvés« (Juvenilia, Sonnets) ter Manoël, z uvodom in opombami Julesa Mouqueta. — Kot dopolnilo nepregledne vrste knjig, ki obravnavajo zadržanje mož v svetovni vojski, je izšel roman, ki je posvečen ženski v času svetovne vojne: »Kriegsfront der Frauen« od A. A. Kuhnerta (Philipp Reclam jun., Leipzig). Tu vidiš zapuščene domove, grozni boj z lakoto, groteskno-komična verižništva žalostno lice, korupcijo, zablude in potrpežljivi pogum — skratka veren in velik spomenik žene v svetovni vojni. — Kmalu bomo imeli o vseh velikih svetih in posvetnih možeh, kar jih premore zgodovina človeštva, življenjepis v obliki romanov; Edmond Fleg je napisal v obširni knjigi na podlagi Sv. Pisma, Talmuda in starih izpričanih roman Mozesovega življenja (Moses, R. Piper & Co., München). Dasi bi bilo načeloma marsikaj knjigi oporekati, moramo vendar občudovati duhovno, pesniško in simbolično bogastvo tega dela. s. š.

Jubilej Čehova. Dne 15. julija, ob 25-letnici smrti Antona Čehova, bo razposlala svet, založba knjigarnam novo, popolno izdajo njegovih zbranih spisov. Razen tega je natisnjen zbornik s 300 dozdaj neobjavljenimi pisateljevimi pismi. Sovjetski film proslavi obletnico s predvajanjem spontanske slike, katero je posnel Protazanov. Vsebuje posnetke humoresk »Ana na vratu«, »Cinovnikova smrt« in »Kameleon« v vprizoritvi igralcev Hudožestvenega teatra Moskva in Tarhanova.

Dalmacija je vedno bolj priljubljena pri turistih. Na Nemškem je že skoro razprodan vodnik »Im Lande der Tausend Inseln«, katerega je izdala monakovska založba Georg Müller. V angleščini je natisnila gospa Ruth Aleksander knjigo potopisnih črtic »Stones, hills and the sea«.

Luziško slovstvo. Književnosti najmanjšega slovanskega naroda je namenjena knjižica ge. De Vaux Falipot »La Littérature des Serbes de Luzace«, Pariz, 1929, str. 32, s slikami. Podaja kratek pregled zgodovine in sodobnih pisateljev.

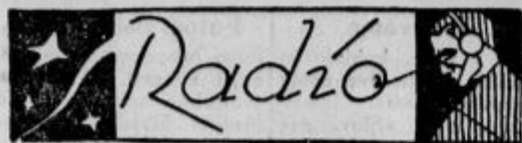
Cerkvena slovanščina. Pariški slovanski institut je natisnil v založbi Champion knjigo S. Kuljba-kina, prof. belgraj. univerze, »Staroslovanski jezik«.

HCI CESARJA MONTEZUME, spisal Ridder Haggard, Ljudske knjižnice 25. zv. — Povest iz bojev Mehikancev zoper španske osvajače, poučna, pisana z divno fantazijo, vpletajoča v borbo krvi in plemena zvesto ljubezen. Broš. 30, vez. 42 Din.

Dobi se v »Jugoslovanski knjigarni« v Ljubljani.

Štrajk v grškem pristanišču Pireju. Med stavkujočimi delavci v pirejskem pristanišču in policijo je prišlo do spopadov, pri katerih je bilo na obeh straneh več težko ranjenih. Radi stavke so v pristanišču obležale ogromne množine raznega blaga, tako da je trgovina skoro popolnoma počivala.

Jakob Lesnikar:

Radio v kaznilnici

Načela o kaznilniški vzgoji je moderna doba temeljito preoblikovala. Novejša kazenska zakonodaja kulturnih držav same določajo, da mora zakon o kazenski izvršitvi v prvi vrsti predvidevati za vzgojo kazencev mere, ki se pečejo z duševnostjo padlega človeka, ki ga je treba sistematično navajati na pravo pot. Ne strah pred kaznijo in grozotami jetništva, ampak spoznanje naj v hudodelcu ustvari zdrav smisel za novo življenje po prestani kazni. Sila vselej rodi odpor, kljubovalnost in maščevalnost. In naposled: pravica sama zahteva, da je treba ravnati s človekom človeško, ogibati se »vzgojnih« sredstev, ki bi v kaznencu vzbujali podmeno, da zija med človeško družbo in časnim obsojencem nepremostljiv prepad, da loči obe strani nespravljivo sovraštvo. Zato posveča moderna kaznilniška vzgoja obilo pozornosti kaznilniški šoli, poglobitvi verskega življenja med kaznenci in vobče etičnemu delu vzgoje.

Izkušnje novejših dob, o katerih so na raznih mestih poročali kaznilniški pedagogi, potrjujejo dejstvo, da spada n. pr. glasba med najučinkovitejša moderna vzgojna sredstva med kaznenci. Zato je v velike državne kazenske zavode v Ameriki, Belgiji, Nemčiji, Franciji, Angliji, Rusiji itd. uveden obvezen glasbeni kult. Goje vokalno in instrumentalno glasbo, ki se ji posveča večina kazencev z velikim zanimanjem in ljubeznijo. V naši kraljevini obstoje kaznilniški pevski zbori v sledečih kaznilnicah: v Mitrovici (cerkveno petje), v Lepoglavu (cerkveno petje, tamburaši), v ženski kaznilnici v Begunjah (cerkveno petje), v Mariboru (cerkveno in posvetno petje, violinski orkester). Pevski zbor kazencev v mariborski moški kaznilnici šteje zadnja leta fiksno 30 moč. Od leta 1926 nastopijo vsako leto pevci in orkester v javnem koncertu. Ti koncerti so bili deležni doslej jako laskavih ocen.

Kljub vsemu temu intenzivnemu delu in dobri volji pa spričo omenjenih sredstev in pomankanju učenih moči vodstva kaznilnic ne morejo izvajati svojega etično-vzgojnega programa do take skrajnosti, ki bi odgovarjala dejanski potrebi in dosegli zaželenih uspehov. V mariborski kaznilnici je n. pr. stalno znatno število mladoletnih kazencev, katerim bi vsakakoli kaznilniški del s vsemi največ zdrave duševne hrane in koristnega razvedrila, da ti mladi ljudje v dobi svojega jetništva ne otopo in da ne postanejo človeški družbi nevarni zločinci, ki naraščajo. Je to važno in veliko vprašanje v poglavju o sistematičnem in uspešnem pobjanju zločina.

Ni dvoma, da bi vzgojna prizadevanja poklicnih faktorjev v kaznilnici hkrati podprla uvedba radia v kaznilnico. Če imajo danes radio po bolnicah, sirotišnicah, ubožnicah in ostalih humanitarnih zavodih, zakaj bi ga ne bilo v kaznilnicah? Lepoglavska kaznilnica n. pr. ima celo lasten, majhen kino, kamor hodijo kaznenci ob določenih dnevih gledat razne poučne in tudi zabavne filme. Po mnogih kaznilnicah v inozemstvu že nekaj let dajejo kaznencem radio-koncerte, predavanja itd. Mislim, da bi uveljavljanje predpisa o uvedbi radia v naše kazenske zavode, zlasti ker radia danes nikdo več ne smatra za luksuzen del razkošne »poštivača«, ki bi »žalilo« predpisano preprostost in skromnost jetniškega življenja, ampak je radio v pravem pomenu blagoslov stoletja in obče-koristna iznajdba.

Čas, ki je določen po kaznilniškem hišnem redu za izobrazbo in koristno razvedrilo kazencev, naj bi poleg suhoparne šolske snovi spopolnjevala radijska predavanja, poljuden, lahek pouk v jezikih, prenosi cerkvenih in drugih koncertov itd. Nikdo ne bi mogel vzdrževati hvalečnejših stikov med nesrečnejši za kaznilniškim zidovjem in zunanjim svetom, nikdo uspešnejše posredovati med izobčenci in človeško družbo, kot radio. In naposled, ves neprecenljivi pomen radia v kaznilnici za tako neznatno materijelno žrtev, ki bi jo utrpela kaznilniška uprava za nabavo radia, da skoro ni omejene vredna. Uvedba radia v naše kazenske zavode pa bi poleg tega pomenila argument modernih metod v kaznilniški vzgoji in dragocen pripomoček k rehabilitaciji bolnih duš.

Programi Radio-Ljubljana:

Četrtek, 4. julija: 12.30 Reproducira glasba. 13. Casovna napoved, borzna poročila, reproducirana glasba. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 18 Reproducira glasba. 19.30 Kres sv. Cirila in Me-

toda, dr. Fr. Grivec. 20 Nemška glasba II., prenos restavracije »Union«, izvaja Radio-orkester: Blankenburg: Slovo gladiatorev, Ziehrer: Ponočnjaki, Conradi: Kako se smeje in joka Berlin, Beethoven: Adagio iz Sonate Patetique, Urbach: Iz Mozartovega carstva, Lortzing: Orožar. 22 Casovna napoved in poročila.

Drugi programi:

Četrtek, 4. julija.

Belgrad. 12.45 Plošče. 17 O ženskih ročnih delih. 17.25 Radijski kvartet. 20 Kriza gledališke umetnosti na splošno. 20.25 Radio kvartet. 20.55 Poročila. 21.05 Slavnostni večer ljubljanskih in zagrebških igralcev o priliki kongresa. — Zagreb: 13.15 Plošče. 19.30 Prenos iz Prage. 21.40 Lahka večerna glasba. — Praga: 11.30 Plošče. 12.20 Koncert. 19.30 Prenos iz Brna: Amerikanski večer. 21. Koncert. 21.30 Koncert; violon igra Theinerova. 22.15 Sokolski zlet v Plzinu. — Stuttgart: 16.35 Popoldanski koncert. 20.15 Koncert v D-duru. 21 »Vstajenje«. Komedija F. Saltena. 22 Komorna glasba. — Toulouse: 12.45 Koncert. 13.15 Pesmi. 13.30 Veliki orkester. 20.30 Dunajski orkester. 20.45 Melodije. 21 Simfonični orkester. 21.45 Plesna glasba. — Katovice: 17. Koncert. 18 Prenos koncerta iz Varšave. — Rim: 13.15 Trio. 17.30 Koncert. 21 Koncert velikega simfoničnega orkestra. — Berlin: 16.30 Dr. Fr. Luther predava: Nova družina. 17. Koncert. 20 Na kratkih valovih: Glasba »Modre ptice«. 20.30 Zabavna glasba. 21 Strajk v električnem podjetju. Grotleska od R. Nato poročila, plesna godba. — Dunaj: 11. Dopoldanski koncert. 16 Popoldanski koncert. 17.35 Poročila za tujski promet. 18.30 Avstrijska plastika v dunajski moderni galeriji. 19 Vožnje v balonu. 20 Opera »Hänsel in Gretel«. Pravljica v 3 dej. od A. Wette. Nato koncert. — Milan: 11.15 Plošče. 13.35 Jazz. 16.30 Otroško petje. 17 Jazz. 20.30 Catalani: Dejanice, opera, nato do 24 jazz. — Budapest: 9.15 Koncert vojaške godbe. 12. Plošče. 16 Klavirske točke. 17.50 Stare ogrske pesmi. 21.20 Koncert (vokalna in instrumentalna glasba). 23 Operni orkester.

Dopisi

Zagorje ob Savi

Dijaki in dijakinja V nedeljo, dne 7. julija, bo po osmi maši naš sestanek v Zadrženem domu. Pridite polnoštevilno, da se pogovorimo o našem poštinskem delu. Bog z vami!

Proslava 30letnice Prosvetnega društva in 20letnice orlovskega društva. Na predvečer dneva proslave je bila uprizorjena na prostem igra »Deseti brate«. Obisk je bil sijajen, kar so igralci v obilni meri zaslužili, ker so se res potrudili, da je lepo uspela. Saj smo imeli pred seboj skoro resničnega Martinca in Krjavlja ter povsem originalnega Dolfeta — faliranega študenta in vinskega bratca. Naši igralci so svojo nalogo še dosti zadovoljivo izvedli. Sploh so postali v zadnji sezoni vpoštevanja vredni činitelji na dramskem polju. Poslušalci so bili kar moč zadovoljni s potekom igre in njenim podajanjem. Med odmori je igrala rudniška godba. — V nedeljo, dne 30. junija, je pa bil popoldne nastop orlovske in pevske družine na Stadionu. Telovadbo je spremljala železničarska godba »Sloga« iz Ljubljane. Izmed telovadnih točk je najbolj ugajal nastop gojenk. Prosti telovadbi je sledila orodna telovadba in skok s palico; pri skoku in pri orodni telovadbi sploh so pokazali nekateri člani veliko izvežbanost in izvajanje. Gledalci, katerih je bilo kljub istočasnemu nastopu Sokolov zelo lepo in zadovoljivo število, so bili z vsem izvajanjem zelo zadovoljni. — Med prosto zabavo je bil nastop pevske družine. Obisk pri obeh prireditvah je bil prav zadovoljiv, veselja in dobre volje je bilo je bilo tudi dovolj. Katoliška misel tudi v naši dolini lepo napreduje.

Polhov gradec.

Na sv. Petra dan je praznovalo tukajšnje gasilno društvo 40-letnico svojega obstanka. Na ta dan se je društvo udeležilo sv. maše v Dvoru pri Svetem Petru, kakor tudi sosedni društvi horjulsko in dobrovsko. Opoldne sta dobila še stara dva uda diplome in sicer gosp. Franc Rihar, ki je vzorno vodil društvo skozi 30 let kot načelnik in ustanovitelj, kakor tudi gosp. Fran Tomšič. Trije udje so pa dobili tudi diplome in sicer Malovrh, Kucler in Nartnik, zadnji kot sedajni načelnik za petindvajsetletnico. Spomnili smo se pa tudi prečastitega gospoda župnika Janeza Hladnika, s čegar pomočjo smo takrat ustanovili gasilno društvo. On nas je takrat kot pograbski kaplan navdusil in nam pomagal z nasveti in prošnjami, da obhajamo danes 40 letnico. Še enkrat — presrečna hvala temu dobremu gospodu. V nedeljo po krščanskem nauku smo imeli procesijo na Stari grad, sedanjí gospod župnik je dal renovirati vse kapelice kakor tudi podobe, da imamo sedaj zopet lep križev pot na Kapelico. Tudi naša pošta je dobila z 1. julijem nov kurz in sicer: odhod iz Polh. gradca jutraj ob 5.45, iz Ljubljane pa ob 12.45 popoldne.

Jesenice

Sejem na praznik svetega Petra in Pavla na Savi je bil dobro obiskan. Vendar pa je bilo poznati, da je visoka številka v mesecu ter je bil kupec le tovarniški delavec, ki ima vsak teden »fršenc« denar, in pa okoliški kmet. Večina pa je prišla na sejem le iz tradicionalne radovednosti. Na tomboli Podpornega društva na praznik je zadel glavni dobiček — sobno opravo Matevž Bregant iz Kurje vasi. Ker se misli baš poročiti, mu bo ravno prav prišla.

Obiskovalcem društvenega kina sporočamo, da veljajo odslej za kinopredstave stalno znižane cene, in sicer je vstopnina tako nizka, kot v nobenem drugem kinu Jugoslavije.

Šoštanj

Člani in prijatelji Olepševalnega in tujsko-prometnega društva v Šoštanju se uljudno vabijo na občni zbor tega društva, ki se vrši v četrtek dne 4. t. m. ob 8 zvečer v dvorani hotela »Union« v Šoštanju.

Trbovlje

Žepna tatvina. G. Antonu Mervarju iz Trbovelj je bilo na Zidanem mostu ukradeno 4000 Din. Denar je imel v notranjem žepu in si ne more predstavljati, kako mu je bil denar ukraden. Tatvino je opazil šele v Trbovljah. V denarnici je imel tudi več raznih dokumentov, ki so za njega velike vrednosti. Tatvina kaže, da so žeparji še vedno predrzni in tudi dobro izvežbani v svojem poslu.

Marenberč

V nedeljo, dne 14. julija 1929 se vrši v Marenbergu proslava desetletnice osvoboditve Dravske doline s sledečim sporedom: Ob 7 sprejem gostov na kolodvoru Vuhred-Marenberg. 2. Ob pol 9 položitev vencev na grob v osvobodilnem boju padlega junaka narednika Matije Glada, od slov. planinskega polka iz Breznika na Kočevskem. 3. Ob pol desetih sv. maša na cerkvenem trgu. 4. Po sv. maši na istem prostoru slavnostni govor. 5. Nato odkritje spominskih plošč štiridesetim padlim vojakom. 6. Sprevod po marenberškem trgu. 7. Popoldne ob 15 velika narodna veselica na šolskem vrtu v Marenbergu s pevskim in godbenim koncertom in z drugimi zabavami. — Proslavimo desetletnico kar najdostojneje! Oddolimo se vsaj nekoliko za našo svobodo padlim žrtvam! Narod, ki ne zna ceniti svobode, je ni vreden. — Vsa pevska in druga društva, v kolikor so bila pomotoma in nehoče z vabilu prezrta, se tem potom najuljudnejše vabijo, da se čim številnejše udeležijo te proslave ter naznanijo pripravljalnemu odboru v Marenbergu, katere točke žele pri pevske in godbenem koncertu proizvajati. Društva z zastavami se še prav posebno vabijo k mnogobrojni udeležbi.

Medvode-Preska

Naš kraj je po svoji legi ob Sori in Savi, ki ima tu posebno velik padeč, ter bližini železniške postaje prav idealen za industrijska podjetja. Vsa podjetja uspevajo pri nas prav izborno. Ob železniški postaji se pa nahajajo naravnost krasne parcele za vsakovrstne industrije. Tudi električna sila je na razpolago. Ravno sedaj žujemo, da se zanima neka trdnica za prostore ob železniški progi. V življenjskem interesu celokupnega prebivalstva in tudi občine bi bilo, da se ta zadeva ugodno reši, sicer si bodo podjetja izbrala drug kraj, kakor se je to že sivočasno zgodilo; naše prebivalstvo pa bo ostalo brez zaslužka na cedilu, ali se pa mora v masah dnevno voziti v Ljubljano in v Kranj, kar pomeni izgubo časa in denarja in je posebno pozimi prav neprijetno. Morda bi bilo umestno, da bi vzela občina inicijativo v roke ali da bi vsaj posredovala v tej zadevi, kakor delajo to drugod. Saj bi tudi občina kot taka pridobila z nastanitvijo novih podjetij na davčni moč. Zaslužili bi pa poleg delavcev tudi trgovci, gostilničarji, obrtniki itd., splošno blagostanje bi se dvignilo. Če pa hočemo kaj pridobiti, če hočemo napredovati, se moramo tudi sami nekoliko zganiti.

Sicer je pa stavbeno gibanje pri nas prav živahno. G. V. Tome je postavil ob Savi novo veliko žago na električni pogon, ki že obratuje; g. J. Detela zida novo hišo z mlekarino in gospodarskim poslopjem; g. J. Jesih bo sezidal ob državni cesti večjo, enonadstropno hišo s trgovskimi lokali, s kopanjem temelja so že začeli. G. Ivo Bergant je razširil svojo tovarno olja z novim poslopjem za proizvodnjo firneža. Trdnika Medie napravlja vsako leto svojo, že zelo obsežno tovarno; v papirnici pa ni opaziti bistvene izpremembe.

Tovarna Medie, kakor tudi železniška postaja Medvode in bližnja skupina hiš pripadajo pravzaprav v Presko, katero loči le državna cesta od Medvoda; vendar se tudi ta skupina splošno označuje kot Medvode. Kot Preska se smatra v obče le južna skupina, ki se grupira okoli župne cerkve. Tudi tu pridno zidajo nove hiše in prezidavajo stare, tako da bosta obe skupini vasi Preska kmalu brez presledka zvezani.

Naša železniška postaja je ena najprometnejših, ima namreč izredno velik osebni kakor tudi tovarni promet, skoro celo Sorško polje gravitira

k nam. Posebno pri jutranjih in večernih vlakih je silen naval, pravo ljudsko preseljevanje. Večinoma so to delavci, ki se vozijo v Ljubljano in v Kranj na delo. Delavskih moči je toraj pri nas v izobilju.

Kljub vsej reklamirani drugih krajev prihaja k nam še vedno veliko kopalev iz Ljubljane. Tu ima pač vsakdo vodo po svojem okusu: globoko ali plitvo, mrzlo Savo in toplejšo Soro ter raznovrstne kopalne prostore. Renomirane gostilne in restavracije pa skrbje za okrepčilo. Tudi tujevo-letoviščarjev je vsako leto v naši krasni okolici dovolj, tako da so prav vsi razpoložljivi prostori oddani in še povprašujejo po njih. Toraj tudi ta panoga narodnega gospodarstva bi se dala pri nekaj večji podjetnosti pri nas še dvigniti. Z malimi stroški bi se dale posebno v idilični Preski, ki leži tik gozda in romantičnih sotesk, pripraviti sobice za tuje. Kako se pobrigajo ljudje drugje za to, v mnogih krajih žive skoro izključno od tujevo. In pri nas? Za nas pač tudi veljajo v polni meri Vodnikove besede: »Glej, stvarnica vse ti ponudi, le — jemati od nje ne zamudi...«

LASKO

Ze lanske leto se je sklenilo pri mestni občini, da se zgradi javno stranišče. Tudi prostor za to se je že določil. A javnega stranišča še danes ni — ljudje pa poprašujejo vedno po njem — posebno tuji. Zadnji čas se po mestu govori, da se bo z zgradbo še tokom tega meseca začelo. Pričakujemo, da se bo to tudi res zgodilo.

Cerkveni vestnik

Nočni častilci presv. Rešnjega Telesa bodo molili nocoj presveti Zakrament. Molila se bo iz male knjižice: Ura molitve v počenjenju sv. ran in predrage krvi našega gospoda Jezusa Kristusa. — Uljudno vabimo moške in mladeniče, da se v obilnem številu udeležijo nočnega čenčenja.

Orel

Orlovska družina v Planini pri Rakeku priredi na vrtu brata Zieherla dne 14. julija popoldansko telovadno prireditev. Sodeluje Logaško godbeno društvo. Bog živi!

Prireditve in društvene vesti

Veliko zanimanje vlada za vrtno zabavo državnih uradnikov, ki se vrši prihodnjo soboto v hotelu Tivoli. Po dosedanjih prijavah obeta biti obisk prav odlični. Program vrtno zabave je zelo skrbno sestavljen. Sodelujeta dve godbi. prvostreni kvartet, razni solisti itd. Ves dohodek gre za stavbo projektiranega »Uradniškega doma« v Ljubljani.

Kresno veselico z žganjem kresa prirede Ciril-Metodove podružnice v nedeljo popoldan pri Marenčetu na Dolenjski cesti. Godba, srečolov, šaljiva pošta. Prijetna zabava. Prijatelji družbe vljudno vabljeni.

Razpis.

Trg Žužemberk razpisuje napravo novega vodovoda za trg Žužemberk.

Potrebne načrt in ponudbe je vložiti najkasneje do 31. julija t. l. pri trškem predstojništvu, katero daje tudi tozadevna pojasnila.

V Žužemberku, dne 1. julija 1929.

Trško predstojništvo.

Ljudska knjižnica in založništvo Jugoslovanske knjižnice v Ljubljani: 23. zvezek: Lorenzini, Hagard, HČI CESARJA MONTEZUNE. 32 Din, vez. 42 Din. — 26. zvezek: Lorenzini, Hagard, HČI CESARJA MONTEZUNE. 32 Din, vez. 42 Din. — 27. zvezek: STORKEZ IN NJEGOVO BURKASTO ŽIVLJENJE. 14 Din, vez. 22 Din. — 28. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 29. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 30. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 31. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 32. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 33. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 34. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 35. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 36. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 37. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 38. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 39. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 40. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 41. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 42. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 43. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 44. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 45. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 46. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 47. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 48. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 49. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 50. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 51. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 52. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 53. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 54. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 55. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 56. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 57. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 58. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 59. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 60. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 61. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 62. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 63. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 64. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 65. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 66. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 67. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 68. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 69. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 70. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 71. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 72. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 73. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 74. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 75. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 76. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 77. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 78. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 79. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 80. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 81. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 82. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 83. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 84. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 85. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 86. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 87. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 88. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 89. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 90. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 91. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 92. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 93. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 94. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 95. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 96. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 97. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 98. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 99. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din. — 100. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din, vez. 40 Din.

T. C. Bridges:

Na pomoč!

68

Roman.

Sam pokima Jimu in kar sapa mu zapira, ko pravi: »Sami dijamanti in dragulji!«

Res je bilo tako! Vsak žarek so bili trdno vdelani dragoceni kamni vsake vrste in Jim je spoznal, da mora njihova vrednost biti ogromna. Tedaj pa kakor po naključju zagleda Gadsdenov obraz. Oči velikega moža so bile kakor prikovane na žarečo ploščo in svetile so se kakor kamni sami.

68. Še boljše ko bombe.

Tudi Andy je opazil pohlepní ogenj v Gadsdenovih očeh. Mirno se obrne v Jimu in mu pošepeta: »Upam, da si videl, sinko?«

»Preveč očitno kaže svoje želje!« odvrne Jim prav tako tiho. »Gadsden misli, da bi si bilo dobro nekaj teh kamnov pridobiti.«

»Mislim pa, da pred nočjo ne bo ničesar poskušal,« reče Andy.

»Pa se mu tudi tedaj ne bo posrečilo!« odvrne Jim sedito. Ker pa je baš tedaj veliki duhoven Ilak stopil na oder pod zlatim solncem ter pričel govoriti, je Jim umolknil.

Alan, ki se je tekot svojega bivanja v dolini jezika Hulov precej dobro naučil, je prestavljaj. Ilak, jim pove, pozdravlja tujece od vzhoda in upa, da bodo njegovemu ljudstvu pomagali napadalce izrinuti. Ve tudi, da jih zanima zgodovina njegovega starega na-

roda in obeta, da jim bo razkazal spomenike, ki jih hrani tempel, kakor hitro bodo Bakaire prepodili iz doline. Končno še obljudi, da bo za svoje obiskovalce storil vse, kar mu bo mogoče. Ko pa je nehal govoriti, jih je ljudstvo pozdravilo z nekakšnimi vzkliki, ki so bili pa le šibki in prisiljeni.

»Bojijo se tako zelo, da so vsi trdi,« pravi Andy Jimu na ušesa.

Alan pride k njim in pravi: »Jaz moram zdaj iti, da zamenjam Juana. Za vas bo pa poskrbel Ilak.«

»Mi gremo steboj, da ti pomagamo,« pravi Greg.

»Ne! Čemu?« reče Alan in se nasmehe. »Šli boste, da se skupljate in najeste, ter se dobro prespite. Saj podnevi ni nobene nevarnosti. Samo ponoči moramo biti jako oprezní. Sami ste videli, da je treba stražiti čeri, ki so skoraj eno miljo dolge, to pa ni šala, ako si navezan samo na tako šibke ljudi kot so Hula.«

Jimu pa je šinilo v glavo, da bi rekel Alanu, kako bo treba razen na Bakaire še na nekoga drugega paziti, pa je rajši molčal. »Alan ima že tako dosti skrbi,« si je mislil sam pri sebi. »Na Gadsdena bomo pa mi pazili.«

Alan odide, za goste pa se zavzame Ilak in njegovo ljudstvo. Jimu, Samu in Gregu so dali skupno sobo, ki je bila velika in prostorna; bila je tlakovana z gladkimi kamnitimi ploščami in imela tako debele stene, da je bilo kar prijetno hladno. Bolj ko vsega drugega pa so se fantje razveselili svoje kopalnice, kjer je stala ogromna banja, dolga in široka kakih dvanajst čevljev.

V pol minute se slečejo in poskačejo v vodo. Na vsej svoji dolgi poti so se komaj kdaj upali kopati,

ker je bilo zavoljo kač in krokodilov nevarno. Zato pa so zdaj vprav uživali, ko so mogli svoje vroče in zaprašeno telo spet enkrat zmočiti, ne da bi se jim bilo treba česa bati. Ko so se skopali, so dobili modre obleke kakor Hula, ki so jim jih pripravili ter spodnjo obleko, ki je bila tkana iz neke svilene snovi ter bila mehka in hladna.

Majhen možiček jim pride povedat, da je obed gotov in jih pelje v neko drugo sobo, kjer so našli profesorja in Andyja, ki sta bila prav tako oblečena kot oni; tudi njima ni bilo vroče in sta se dobro počutila.

Andy jih pozdravi z navihanim smehljajem. »Že samo zato je bilo vredno toliko hoditi, da smo se lahko skopali. Pravim, kadar se vrnem v Države, bom vzol patent na tole obleko.«

»Obed je tu,« reče Greg, ko dve zali hulaški dekleti prineseta v sobo nekaj skled ter jih postavita na nizko mizo.

Hrana je bila jako preprosta: dušeno meso z zelenjadno prikuho, koruzni kruh, banane in oranže. Za pijačo pa so dobili vrč neke tekočine, ki je bila podobna jabolčnemu moštu, le da je imela boljši okus.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Trgovski pomočnik
mlad, več mešane stro-
ke, želi svojo službo pre-
meniti v mesto, ali na de-
lo. Naslov v upravi lista
pod št. 7105.

Lahko službo
pisarniškega služe, teka-
ča ali kaj sličnega išče
mlad fant lepega vedenja
s telesno hibo. Ponudbe
je poslati na upr. »Slov.«
pod »Tekach« št. 7183.

Goriški emigrant
brez sredstev, 26 leten,
trgovsko izobražen, zmo-
žen italijanske korespon-
denca, prosi primerne
službe. Naslov v upravi
pod št. 7200.

Kuharica
dobra in varčna gospo-
dinja, izvežbana v likanju,
šivanju in vzgoji otrok,
želi službo gospodinje.
Gre tudi na zavod. Po-
nudbe prosi na upravo
Slov. pod »Samostojna«.

Ukradena
je bila v noči od 2—3 ve-
lika aspidistra (Grohar-
jeva ul. 15), pred naku-
pom se svari.

Livar - mojster

za lito železo, bron in belo kovino
— se sprejme pod ugodnimi pogoji
za veliko tovarno v Dalmaciji. —

Ponudbe na: Poštni predal 167 — Ljubljana

Gostilna na račun se odda

pošteni in sposobni natakari, ki je zmo-
žna kavcije. Poizve se pri Osrednji vinar-
ski zadrugi, Kongresni trg 2. Nastop se
želi čim prej.

NAJPRECIZNEJA SESALKA ZA BENCIN BENCINSKA INSTALACIJA

premikajoča ali stabilna zavarovana proti požaru
in eksploziji — UNIVERZALNA MERILNICA za
vsako zahtevano količino

VOLUGRAPH SESALKE ZA MERENJE OLJA

Komm. Ges. Rosenthal & Comp. Wien,
generalno zastopstvo za Jugoslavijo
Inž. Hinko Köllner, Beograd, Daničičeva 32.

Neizrečeno potrjim srcem naznanjamo žalostno vest, da
je naš iskreno ljubljani soprog, oče in brat, gospod

Štefan Sršen

posestnik

dne 3. julija 1929, previden s sv. zakramenti za umirajoče
bogovdano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil dne 5. julija
1929 ob 9 dopoldne iz hiše žalosti, Depala vas št. 9, na
farno pokopališče v Domžalah.

Depala vas - Ljubljana, dne 3. julija 1929.

Globoko žalujoči: Elizabeta Sršen, soproga. Štefan, Ka-
rol, Matija, Janez, Polde, Anton, Valentin, Mihael, sinovi.
Mihael, Franc, brata — in ostali sorodniki

Pogrebni zavod I. Gajšek, Vodmat - Ljubljana.

Kupimo

Kupim
hrastove hlode. - J. Po-
gačnik, Ljubljana, Kralja
Petra trg 8.

Prodamo

Puhasto perje
kg 38 Din, razpošiljam
po povzetju najmanj 5 kg.
Izkoristite priliko, dokler
traja zaloga. L. Brozović,
kemička čistilna perja,
Zagreb, Ilica 82.

Poltovorni avto
lahak, v dobrem stanju,
se poceni proda. - Mari-
bor, Aleksandrova 57.

Dva psa bernardinca
eden star 3 mesece, drugi
1 leto, se vsled smrti last-
nika takoj prodasta. Po-
izve se v trgovini A. Zi-
bert, Kongresni trg.

Hrastove deske

12 m², nežamane, priprav-
ne za mizarje, naprodaj.
Deske so pol suhe. Na-
slov v upravi lista pod
št. 7157.

Moško kolo

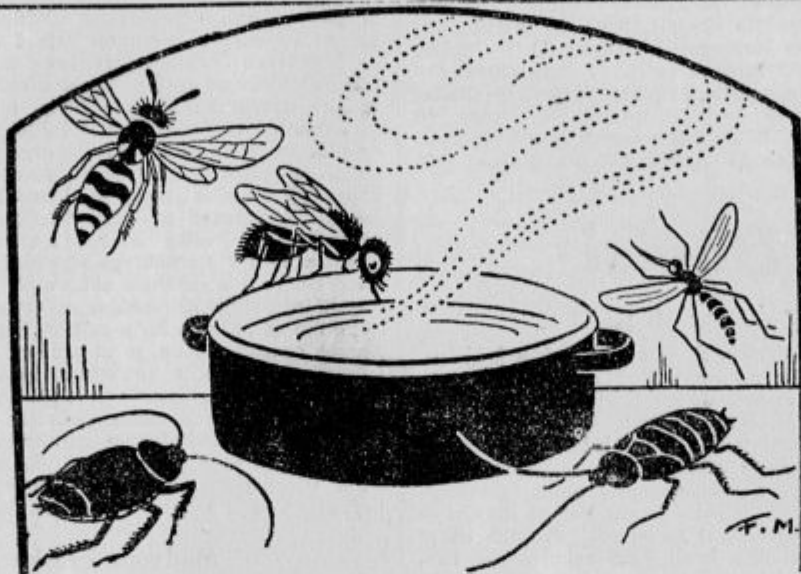
dobro ohranjeno, po niz-
ki ceni naprodaj. Opekar-
ska cesta št. 12.

Pouk

Instrukcijo
sprejme visokošolka za
čas velikih počitnic. Ce-
njene ponudbe pod »in-
strukcija« upravi lista

Objave

N. Sadlucky
hirosol, grafolog, spreje-
ma vsak dan od 9—12 in
od 14—19. - Celje, hotel
»Evropa«, soba št. 19. -
Ostane samo 8 dni.

Ali Vam tekne

Vaša jed, kadar ugledate v kuhinji ta-le prizor? Gotovo ne! — Da se rešite tega neznosnega mrčesa,
ki Vam okužuje Vašo jed, uporabljajte najdovršenejšo sredstvo za pokončevanje

SHELLTOX

Razpršij Shelltox samo s Shelltox brizgalno, ki Vam zagotavlja največji uspeh. Razpršena meglica
Shelltoxa **zanemljivo usmrti** zasačeni mrčes ter tekom nekaj minut

**osvobodí Vašo mizo, moličev, komarjev, bolh,
stenic, mravelj, ščurkov, njihovih zalog in ličink.**

Tiskana navodila dobite pri Vašem prodajalcu. Vporabljeni Shelltox znači vzdrževati v hiši higijeno
v najvišji meri.

Dobiva se povsod.

Izjava.

Podpisani obžalujem, da
sem 27. in 28. junija v go-
stini Blažević žalil in ob-
dolžil g. Novaka. Lepo se
mu zahvaljujem, da mi je
žalivno odpustil in odsto-
pil od tožbe. Ivan Per-
hacič, Sp. Šiška.

Stanovanja

Dve sobi
v centru mesta, v bližini
magistrata, opremljeni,
lepi, snažni, ev. s soupo-
rabo klavirja, oddam 1
ali 2 solid., resnima in
zdravima gospodičnima
(najraje učiteljicama) v
starosti od 35—45 let, kot
sostanovalkama, katerih
želja je družinsko življe-
nje, za skupaj 600 Din
mesečno. Dogovor ustme-
no. Dopise na upravo li-
sta pod »Solidnost«.

Na stanovanje
sprejem priprosto go-
spodično. Naslov v upra-
vi »Slov.« pod št. 7181.

Stanovanje

2 ali 3 sobe, kuhinje in
pritiklin iščeta dve osebi
v sredini mesta. Naslov
v ogl. odd. »Slovenca«
pod št. 7178.

Dve sobi

in pritikline išče državni
uradnik brez otrok. Sels,
Zgornja Šiška 5.

Vnajem

Trgovino
z mešanim blagom dam
v najem v lepem mestu na
Gorenjskem. Naslov pove
uprava »Slovenca« pod
št. 7084. Priložiti znamko.

Trgovina
dobro idoča, na lepem,
prometnem kraju na Šta-
jerskem, se kupi ali pa
vzame v najem. - Naslov
v upravi »Slov.« Ponudbe
prosim pod: »Takojšnje
plačilo« št. 7177.

Posestva

**Kdor hoče kupiti ali
prodati**

posestvo, hišo, vilo ali
stavbene parcele v Slo-
veniji, naj takoj pošlje
svoj naslov Realitetni pi-
sarni društva hišnih po-
sestnikov v Ljubljani, Sa-
lendrova 6. - Za prodajo
in zavarovanje sprejemmo
po vsej Sloveniji zastop-
nike, ki pa morajo biti
posestniki ali državni
upokojenci.

Trgovina

mešanega blaga - dobro
idoča - se proda. Ponud-
be na upravo Slovenca v
Mariboru pod »Rentabel«.

Razno

**Najzanesljivejše
in najcenejše se
konzervira**

sadje in povrtnine v
»REFORM«
steklenicah. - Glavna za-
loga za Jugoslavijo pri
tvrdki Lovro Petrovar,
Ivanjkovci.

Bele emailirane ploščice

za oblaganje zidov in štedilnikov
dobavlja in polaga

Material d. z o. z., Ljubljana
Dunajska cesta 36 — Telefon 27-16

Fotografski atelje

novo otvoren; najmoder-
nejši aparati, najnovejše
svetlobne naprave. Foto
Meyer, Maribor, Gospo-
ska 39.

Čenjene gospodinje!

Ako želite res prvovrst-
no čajno maslo iz paste-
rizirane smetane, prdite
v trgovino Ivana Pestot-
nika, Sv. Petra cesta 14.

Praščerejci!

Ako še ne poznate že-
lezno, higijenično, pre-
gibljivo in praktično se-
stavljeno

»BOBIS KORITO«

ter imate še zmiraj stara
lesena ali kamenita mrzla
korita, vsled česar Vam
živali krme ne pojedjo, ter
si želite železni dobi od-
govarjajočo in trpežno
napravo, zahtevajte pro-
spekte in pojasnila od
specjalista

»Bobis koritov«
Malenšek, Boh. Bistrica

ŽIMO

cvilih in druge potrebšline
kupujte vedno samo pri
strokovnjaku
Rudolf Sever, tapetništvo
Marijin trg 2

Mlinarji!

Rz, prosa, ajda in ječmen
kupite najceneje pri
A. VOLK, LJUBLJANA
veletrgovina žita in moke

Žičnate vložke

in vzmeti za postelje, ži-
mo, morske trave in že-
lezne posteljnake dobite
najceneje v železnini Fr.
Stupica v Ljubljani, Go-
spodarska cesta.

Fotograf. potrebščine

in vsakovrstne aparate,
tudi na obroke, kupi pri
strokovnjaku. Fotograf-
sko specialno podjetje:
Meyer, Maribor, Gospo-
ska 39.

Trapist sir

prvovrstni, polnomastni,
kg 23 Din, razpošilja An-
ton Janša, mlekar, Do-
bje, p. Slivnica pri Celju.

Več dobrih zidarjev

za trajno delo izven Ljubljane, takoj sprejme
Gradb. podjetje ing. Jos. Dždek
mestni stavbenik, LJUBLJANA, Žibertova ul. 7

Objava.

Upravni odbor Samostalne monopolne upra-
ve je izdal odlok pod M. Br. 15.046 od 17. pre-
mesca, katerega je odobril gosp. minister za fi-
nance pod št. 160 od 22. pre- mesca sledeče
vsebine:

1. da se odlok upravnega odbora Samostalne
monopolne uprave M. Br. 595 od 11. januarja t. l.,
ki ga je odobril gosp. minister za finance z re-
šenjem br. 11 od 24. januarja t. l., izprameni v
toliko, da se saharin v kristalih od 440° sladkobe
proda kupcem ceneje za 308 Din od 1 kg, t. j. za
1224 Din za 1 kg, in to samo v slučaju, ako iste
predeluje v tablete 110° sladkobe in

2. ravno tako, da se vtihotapljeni saharin od
550° sladkobe prodaja kupcem ceneje za 385 Din
za 1 kg, t. j. za Din 1525 za 1 kg, in to samo v
slučaju, ako iste predeluje v tablete 110° sladkobe.

Mešanico tega saharina v kristalih od 440°
sladkobe, kakor tudi onega od 550° z natrijevim
bikarbonatom ima kupec vršiti v prisotnosti ke-
mika in enega uradnika prodajnega oddelka upra-
ve drž. monopolov, a izdelovanje tablet, zavijanje,
žigosanje in lepljenje bandarol pa v prisotnosti or-
gana Monopol. uprave in organa fin. kontrole.

Ostale odredbe odloka Upravnega odbora
samostalne monopolne uprave M. Br. 595-29 osta-
nejo v veljavi.

Iz pisarne uprave drž. monopolov
M. U. Br. 21.100/29.009.

Direkcija drž. rudnika Velenje nabavi na
dan 11. julija 1929

10.000 kg jamskih tračnic

Tračnice morajo biti 6 m dolge, 65 mm visoke, teža
na meter dolžine 7 kg.

Ponudbe je kolkovati s 5 Din.
Iz pisarne Direkcije drž. rudnika Velenje, št. 6225.

Št. 492 — pers.

Razpis službe

V smislu sklepa občinske uprave ljubljanske z dne 26. junija 1929 raz-
pisuje predsedstvo mestnega magistrata v Ljubljani službeno mesto

finančno-političnega referenta

ki bo obenem izvrševal računsko kontrolo mestne uprave. — Delokrog
finančno-političnega referenta se predpiše s posebnim pravilnikom. Pogoji
za to službo sta dovršeni juridični študij in večletna finančna praksa.
Mesto je pogodbeno in se medsebojno določijo službeni pogoji.

Prošnje naj se vlagajo z dokazili o neoporečnosti, zdravju in jugoslov.
državljanstvu pri predsedstvu mestnega magistrata do 1. avgusta 1929.

MESTNI MAGISTRAT V LJUBLJANI,

dne 1. julija 1929.

Župan: Dr. Dinko Puc s. r.

V zaupanju na božjo dobroto in vdani v neskončno mo-
drost javljamo, da je Gospod poklical k Sebi našo predobro
in preskrbno mater, staro mater in tačo, gospo

JERO ZUPAN

Po dolgem trpljenju je dobro pripravljena odšla 2. julija
njena duša po plačilo za njeno iz vere v ljubezni in žrtvi
družini posvečeno življenje. Njeno dušo priporočamo v mo-
litev. Njeno truplo pokopljemo v petek 5. julija ob 1/2 10 do-
poldne na domače blejsko pokopališče, da se tam ob dragih
použije za veliki dan obujenja k življenju.

Bled, št. Vid n. Ljubljano, Ljubljana, dne 3. julija 1929.

Rodbine: ZUPAN, BURJA, VREVC.